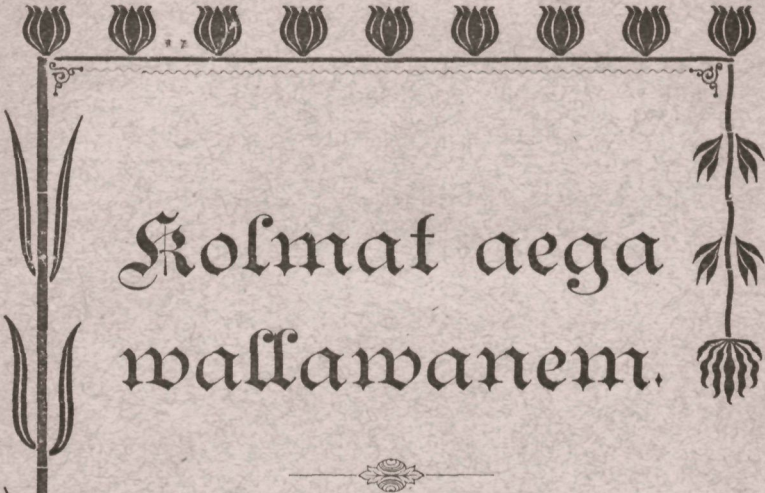

B. 498/4

Kolmat aega
wallawanem.

Viiejärguline näitemäng.

Kirjutanud
Jakob Liw.

Jurjewis — Tartus.
Trükitud L. Rukk'e trükitöjas
1904.

Kolmat aega wallawanem.

Viiejärguline näitemäng.

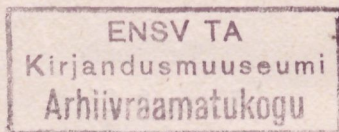
Tartu Isensuri
arhiivist 1912

Kirjutanud
Jakob Liw.

Jurjewis — Tartus.
Trükitud L. Kull'e trükikojas
1904.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 4 марта 1904 г.

54072

Tegelased :

J a a k N o g u, wallawanem.
L e e n u, tema naene.
A n n a, nende tütar.
L i i s a, Leenu õetütar.
W i o K i l u, wabatnaene.
A u g u s t L e p p, wallakirjutaja.
J. S i l d, küla-koolmeister.
K ü n g a s, pääkohtumees.
J. K a r u l } kohtu-kõrwalmehed,
M. W i l u }
W. N a a g, wallakassaf.
J u h a n M e t s, }
J. P ü t t, } walla nõuumehed.
K. M ä t a s, }
S. v o n W a l d e, kihelkonna-kohtuherra.
N. N õ g e s, kihelkonna-kohtukirjutaja.
M a r t P ü t i s s e p p, taluperemees.

Oksjoni- ja muud tarviline rahwas.

M ä n g u p a i k endises küla-kohtumajas ja wallawa-
nema peres. Mängu siisu minewikust wõetud.

Kolmat aega wallawarem, къ пред-
ставленію дозволено. С.-Петербургъ, 1904 г.
3 января.

№ 193.

За Цензора драматическихъ сочиненій
М. Толстой.

Гербовый сборъ уплочень.

За Помощника Правленія Дѣль:
(Подпись.)

Mängimiise loa eest tuleb firjanifule 3 rubla maksta.

Esimene järk.

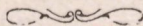

Esimene etendus,

endises külla-kohtumajas. (Lepp istub kohtulana ees, mille pääl raamatud ja paberid korratult seisavad.)

Lepp. Loomulikult oleks minul nüüd palju tööd, aga näituseks: Kust sa võtad selle aja, millega kõik raamatud ja kirjad korrale seadida? Loomulikult nõuab seda kihelkonna-kohus, aga näituseks on see liig kuiw ja kefine töö.

Loomulikult teen ma selle aja sees mõne salmiku valmis ja kui see ka küll rahalist kasu ei too, aga auu ja kuulsust toob ta ometi. Päälegi ootab Annafene igatsusega minu uuemate waimusünnituste järele. — Loomulikult ei saa minust täna laululoojat ega tähtsa töö ilmale toojat ka mitte. Näituseks wallaametnikkude walimine — noh, sellega võib midagi teenida! Ah, need raamatud on mulle siin asjata tüliks! (Võtab raamatud ja paberid sülle ja wiskab nad toa nurka teiste juurde maha.) Näituseks siin on teie koht! Noh, kui ametnikkude walimist iga aasta kord ette tuleks, võiks napsiraha loomulikult ära teenida. (Nogu tuleb hisse.)

Teine etendus.

Lepp ja Nogu.

Nogu. Samuneikka, armas Lepp, küll on nüüd walla asjus palju tööd; ühsepuhku muud kui sõida!

Lepp. Loomulikult.

Nogu. Wanamoor uriseb küll kodus, et kohatöö kõik tegemata jääda, aga tööpoolest ei ole aega koduse töö pääle mõteldagi.

Lepp. Pole wiga! Loomulikult peab see nõnda olema. Näituseks, kas oled ka wallas tähele pannud, kuidas jää meeled ja keeled uue walimise kohta töötamad?

Nogu. Samuneikka, no mille pärast ma siis sõidan?

Lepp. Loomulikult ei taha nad siin enam kolmat korda ametisse walida.

Nogu. Samuneikka — ühkepuhku on nad endistel walimise kordadel nõndasamuti rääkinud, aga tuleb walimise aeg kätte, — jälle wana Nogu ametis — ühkepuhku.

Lepp. Loomulikult nõnda, aga kus näituseks kasaf on?

Nogu. Samuneikka, jaatsin ta Kasfi kõrtsi, — ühkepuhku käiwad peremehed enne walimist kõrtsi juures nõuu pidamas, keda pärast ametnikkudeks waliwad.

Lepp. Loomulikult oli seda tarwis, aga näituseks see kord tahawad nad tõesti uut wallawanemat saada.

Nogu. Samuneikka, waata, mina olen neile külalt hääd teinud ja iga mehe kasu taga nõudnud: Wana kirjutaja lastsin ametist lahti ja wõtsin Teid asemele.

Lepp. Loomulikult nõnda, aga näituseks ei ole mina ka siit palju wõitnud. Palk on väike ja rahapuudus suur.

Nogu. Samuneikka, ühkepuhku ka Teil rahapuudus. Ega raha ilmast kadunud ei ole. (Annab Lepale 25 rubla.) Käsi peseb kätt. — (Hleeneses.) Samuneikka, parem on, kui ennast kõrtsi juures korra näitan. (Läheb.)

Kolmas etendus.

Lepp ja Leenu.

Leenu. Tere, tere, kirjutaja-isand! Wanamees nokitses eila wafika ära; tõin teile ka sugu wärsket maitsetä. On aga hää raswane suutäis, — selge sooja piimaga joodetud wafikas. Ma ise jootsin teda kuus nädalat. (Paneb kompsu laua päälc.)

L e p p. Loomulikult tänan väga! — Aga ütlege, mis neiu Anna teeb?

L e e n u. Mis Teie lapsi järele küsite? Tema ei ole veel kellegi neiu; — leerisärf alles seljas. Olge häa, pange liha natukene kõrwale; juhtuvad mõned küla-inimesed sisse tulema, on kohet ära wäljas, et mina Teid meelitamas käin. Eks, teie tea seda ilmarahwa juttu ja asja?

L e p p. Loomulikult pole karta. Näituseks paneme teie wanamehe täna kolmat korda wallawanemaks. (Paneb kompsi ära.)

L e e n u. Kulla pai kirjutaja-isand! Mitte, mitte! Just sellepärast ma tulingi Teid paluma, et seda enam ei sünniks.

L e p p. Näituseks, miks mitte?

L e e n u. Mitte, mitte! Meie jääme oma kohapidamisega kõigiti hädasse. Kodused tööd seisawad logalaga ja neljateistkümnne aastane poisikene on kohapidaja ja sulaste järelewaataja. On küll tubli ja terane poiss nagu naaskel, aga kas sulased teda kardawad? — Teie küsite weel Anna järele. Meie teeme Annaga tööd nagu hobused ja tema jamab wallas ümber; — ei asja ees, teist taga.

L e p p. Loomulikult nõnda, aga see on ju näituseks üks auuamet. Sina wõid näituseks uhke olla, et sul niisugune wanamees on. Tema wõib pärast aauraha saada ja näituseks kaelas lenda.

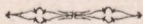
L e e n u. Mis näitus see mulle oleks? Nagu teda muidu weel ei nähtaks? Kulla pai kirjutaja-isand! See kõik ei aita — näitused wõi ilma näitusteta, aga meie saame suure kahju. Kõige suurem mure on mul laste pärast. Meil oli enne Jaagu ametisse-walimist suur majaelamine, aga nüüd saab warsti kõik üle waadatud. Ja kui weel kolmat korda —

L e p p. Loomulikult ei wõi see Jaagu ametist tulla; nüüd on halwad ajad.

L e e n u. Sellest, just sellest kõif tuleb, et enam peremeest majas ei ole. Ets siis teistel peremeestel oleks ka halvemad ajad, aga nemad kohenewad ja meie fahame. See kõrts, — see kõrts! Kuidas see temale päew päewalt ifka armsamaks läheb?

L e p p. Pole wiga, wallawanema-perenaene, tema oskab näitufeks mõõtu pidada.

L e e n u. Kõrtsis ei ole küünarpuud — kui pää täis, siis on mõõt käes. (Nogu tuleb.)

Neljas etendus.

Endised ja Nogu.

N o g u. Samuneikka, wanamoor, mis pagana juttu sa jälle ajad? Ühlepuktu oled sa minu toimetusele põigiti ees. Kes sind nüüd jälle siia ajas?

L e e n u. Pai kulla wanamees! Mina näen ette ära, et meie asi sedawiisi kaua ei lähe — kerjakepp on wiimatigi meie wja. Tütre jõudsiime wanast rahast ära koolitada aga mis sest kasu on? Peab teine minu kõrwal hobuse eest tööd tegema, aga poeg on juba neljateistkümne aastane ja pole veel päewa küla koolisgi käinud.

N o g u. Waata, mina, samuneikka wanamoor, oma last niisuguse ihnuksaela juurde, nagu Sild on, kooli ei saadagi, kes enne näpu wahel rahale augu sisse kulutab, kui käest ära annab.

L e p p. Loomulikult nõnda!

N o g u. Samuneikka, wanamoor, sinu sugufeltsist on mõndagi meest wallaametis olnud, aga kelle pääle wõid sa näpuga näidata, et ta faks aega joonega oleks wallawanem olnud, — aga waata, mina!

L e e n u. Waata mina — waata, mina! Mis siis finagi sellega ära oled wõitnud? Külalapsedgi naerawad sind ja osatawad sinu sõnu tagajärele; oma teada oled fina kes teab mis?

L e p p. Näitufeks kulla pai wallawanema-perenaene.

L e e n u. Mis pagana wallawanema-perenaene!

L e p p. Loomulikult tuleb tulewal aastal walla maade mõõtmine ja see ajal peab Nogu tingimata wallawanem olema. See on õnnelik inimene, kes maamõõdu ajal wallawanemaks on. Selle ameti tahtjaid on nüüd palju.

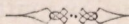
N o g u. Ühkepuhku, sina wanamoor, ka räägid. Samuneikka, waata, mina mõin siis kõik küla kopsaaiad omale frundiks võtta. Ei ole ma enam wallawanem, kes mind siis veel tunneb? Samuneikka. —

L e e n u. Olge aga jah, ühes nõuus, küllap pärast ühes kahetsete. —

L e p p. Loomulikult, wallawanema-perenaene, aga minge nüüd näituseks koju, meil on täna palju tööd. Walimine wiidab isegi palju aega. —

L e e n u. (minnes) Seda ma julle ütlen, wanamees, et ja enmast enam ei tohi ametisse walida lasta!

N o g u. Ühkepuhku samuneikka, — omad koerad pu-relewad, omad koerad lepiwad! (Sild tuleb.)

W i e s e t e n d u s.

N o g u, L e p p ja S i l d.

N o g u. Samuneikka, mis koolmeister otfib?

S i l d. Urge pange pahaks, ma ei otji küll midagi, aga tuliu oma palka paluma.

N o g u. Samuneikka, ühkepuhku käite oma palgaraha pärast mind tülitamas. Ragu mina mõni kasjameister olen?

L e p p. Näituseks kui palju Teie jälle tahate saada? Ammu Teie wast saite?

S i l d. Teie käest ei nõua ma kopikatgi.

N o g u. Waata, mina maksan, aga nüüd ei ole võimalik. Samuneikka, paari nädala eest saite hulga raha, kas see juba jälle otjas on?

S i l d. Paari kuu eest sain ma teie käest 10 rubla. Kas see küll hull ei ole? Mina ei nõuagi käesolewa aasta palka, aga olge nõnda hää ja makske minu endiste aastate teenistus ära, 70 rubla.

Nogu. Samuneikka, mis Teie nii palju rahaga teete, ega Teil praegu puudus ei ole?

Lepp. Loomulikult tahab ta wist ka näituseks kõrtsi-isandat vaatama minna.

Sild. Sälal käiwad Teiesugused salmitagujad aateid otfimas. — Waadake armas wallawanem, minul on kooli algusel raha tarwis, millega lastele raamatuid ja kirjutusmaterjali osta, et kool täiel jõuul oma tegevust wõiks algada.

Lepp. Saate ta ära, meil on näituseks wähe aega.

Nogu. Samuneikka, jähke kolm rubla, ühkpeuhku mul raha rohkem ei ole.

Sild. See kord tarwitan ma küll rohkem.

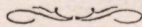
Nogu. Waata mina ühkpeuhku maksan, aga see kord ei ole raha, kõik on wallas laiali.

Sild. Siis ei wõi ma koolitööga jugugi algada.

Nogu. Samuneikka, saage aru, et mul seekord raha ei ole! (Keerab oma rahakotti pahempidi.) Waadake, ühkpeuhku tühi! Tulge pärast ametnikkude walimist, siis on wallamaksud sissenõutud.

Lepp. (iseeneses.) Loomulikult mustlane.

Sild. Teie tühja rahakoti sifekonda olen ma juba tihti näinud. Pidage see pakutud kolm rubla omale rahaseemneks. (Läheb.)

K u e s e t e n d u s .

Lepp ja Nogu.

Nogu. ühkpeuhku oma rahanorimijega! Kust kurat mina seda wõtan? Mine korja ise wallast oma raha, katsu, kas on hääl! Tuleb nagu suure õigusega; tooks ka kordgi poole toopi wiina kaaja, wõi midagi, samuneikka.

Lepp. Loomulikult ei ole selle mehe näpust seda oodata, näituseks anna weel temale.

Nogu. ühkpeuhku kui muud inimesed siia tulewad passi ehk walla-tunnistust wõtma, on igal ühel oma pifene „kuff“ põues, aga tema? — Noh, samuneikka, waata

mina lasen teda veel kaua oma palga järele käia! Lähen õige foju ja katsun wanamoori pää õigele kohale pöörata; näib teine pahema poole päält üles tõusnud olevat. (Läheb.)
 Lepp. Loomulikult nõnda.

Geitsmes etendus.

Lepp, Pütt ja Mets.

Lepp. Minu asi hakkab näituseks wallawanema Annaga looma — ega wanamoor mulle muidu wafika raswast kintsu poleks toonud. Loomulikult seisab ta oma mehe uuesti ametise-walimise wastu, aga ega ta siis julge tellima tulla. Iga mees peab ise mõistma. Loomulikult tahan ma wanamoori ümber hästi libe olla. Ega see mees näituseks tütreaga joonele ei saa, kes ämma meelitada ei oska. On aga see Anna ise üks kuldawäärt tüdruk: päris lauliku paleus ja aade! (Pütt, wäikene wigaste filmodega meheke, kes müüsinokka filmade ees peab, astub sisse. Ta põnes ja taskus näib midagi olema, mis teda niisama laiaks kui pikaks teeb. Kõikimise junces ajab ta pää selga ja wehkleb hätega.)

Pütt. Minu wanamoor saadab Teie, kirjutaja-isand, pisikese püti täie lehma asja. (Paneb püti laua pääle.)

Lepp. Näituseks, mis see on?

Pütt. Wanamoor nimetab ikka wõõraste inimeste kuuldes wõid nõnda; — kardab teine sõnamist wõi mis.

Lepp. Loomulikult wõi — aga mis fina siis õieti tahad?

Pütt. (wõtab naerdes kuldkaelaga pudeli taskust wälja ja paneb laua pääle.) Wanamoor ajab Teie juurde rääkima, et aitaksite mind wallawanemaks panna. Eks minu suguseltsiist ole juba mõndagi wallawanemat olnud? —

Lepp. Näituseks fina tahad wallawanemaks! Loomulikult ei saa fina selle ammetiga korda.

Pütt. Ei aita, ei aita, kallis kirjutaja-isand, aga peab katsuma. Mul on juba kolmat aastat rent mõisasse wõlga, ja kes wallawanemaks saab, ega selle käest enam renti ei nõuta. Eh, eh, eh, — küsige, millal wana Noogu Jaak wiimati renti maksis?

Lepp. Loomulikult pole wiga. Näituseks tahan täna find oma jagu aidata.

Pütt (minnes.) Tänan wäga, kirjutaja-isand! Tänan wäga, herra! (Käheb paremat kätt uksest ära ja jäeb uksewalele kuulama. Mäts tuleb pahemat kätt uksest hisse.)

Mets. Kuulge, kirjutaja-isand, Teie olete wallametnikkude walimise juures kõige tugewam wedru, aidake mind seekord wallawanemaks. Teate küll, et maamõõtmine on tulemas. Sähke, siin on 25 rubla! Mul on kolm hobust, ja kui ma wallawanemaks saan, siis on täff Teie oma. (Lööb Lepale külge ja käeseljaga vastu landa.) Sõitke nagu baron!

Lepp. Loomulikult ei ole nii suurt fingitust tarwis.

Mets. Annan, uskuge, annan, kui mind seekord aitate! Kõige päält tahaksin foolmeistrile jalad alla teha, kes mind terwe walla ees tõrwab ja ka Teie seinaluiseid uuristab.

Lepp. Loomulikult oleks sellele mehele küll tarwis nina pihta natufene koputada.

Mets. Teate isegi et mu wend wangis on ja tulewal aastal wallaküsimise alla tuleb, siis wõtame ta koha tagasi.

Lepp. Loomulikult peab see nõnda olema!

Mets. Meest sõnast, hädga sarwist. (Pöörab ukse pääl ümber.) Aga pidage meeles, täff on Teie! (Käheb. Mätas tuleb hisse.)

Kaheklase etendus.

Lepp, Mätas, Nogu, Karu ja Wilu.

Mätas. Kas wallawanem ei olegi siin? Tema käsu pääle pidime ju täna wallamaksud ka ära maksma.

Lepp. Näituseks wõin ju mina ka maksud vastu wõtta, mul on selleks loomulikult wallawanema luba.

Mätas. Minul ükskõik, kes raha vastu wõtab. Kui suur see maks siis tänawu dieti on? Siin on kümme rubla.

Lepp. Loomulikult on maks 2 rubla 50 kopikat; saad 7 rubla 50 kopikat tagasi.

M ä t a s. Ei ole tarmis, kirjutaja-isand, jäägu see Teile keelepalgaks. Küllab ise teate, mis Teile minu kasuks teha võite. (Läheb.)

L e p p. Loomulikult. (Paneb raha tasku.) Tänavune valimine on endistest hoopis raswajem. Seda teeb kõif tulewane maamõõtmine. Näituseks ligi kuuskümmend rubla raha, pütt wõid, hää raswane wasikapraad, paar „sinifaela“ ka weel, — muud kui loomulikult joo. Näituseks tahan neile wallaametis igale ühele oma koha sobitada, et nad mitte nurijema ei hakka, aga wanale Rogule jääb muidugi jäme-ots. See on, muidugi mõista, kõif Anna pärast.

R o g u. (Sisse tulles.) Ühkepuhku rahwast juba fogub. Samuneikka, hakkame nüüd wallamakjusid seni jisse korjama, kuni kõif kokku tulewad.

L e p p. Loomulikult, mina wõtšingi juba Mätta käest maksud wastu.

K a r u. (Sisse tulles.) Pai kulla wallawanem ja kirjutaja-isand, tulin paluma et Teile minu wallamakjudega weel kannatate. Ei saa, ega saa raha-asjaga nii kaugele joone pääle.

R o g u. Samuneikka, Lepp, tehke ühkepuhku kwitung walmis, et Karu maksud raamatu järele tasa on, küllab meie kahkesti ise walmis saame.

K a r u. Olge terwe, kallis wallawanem, olge terwe!

R o g u. Samuneikka, kelle wastu mina kõige ameti aja sees olen murdja olnud? Sina oled ju kohtu kõrwalmees, eks meie wõi ettepidigi oma asju diendada.

K a r u. Oh, küll on meil kallis wallawanem! Täna walime sind jälle uuesti ametisse.

R o g u. Samuneikka, waata, mina tahan iga mehega sõbralikult läbi ajada.

W i l u. (astub sisse; karcu läheb walja.) Tõin ka oma maksu-natufese ära. Siin on wiis rubla.

R o g u. Samuneikka kirjutaja, tehke kwitung walmis, mina annan ülejäädawa raha tagasi.

W i l u. Kallis wallawanem, jün on ju rohkem. (näitab kolme- ja ühe- rublast.) Mats on 2 rubla 50 kop.

N o g u. Samuneikka, pange tasku! Täna sel pidu-päeval fulub ära. (Tala.) Küllab ise teate!

W i l u. (tala.) Möistan, wallawanem, möistan. (Läheb.)

R a a g. (hiskelulles.) Kuulge, wallawanem, mis Teie weel ootate, et walimisega pääle ei hakka? Rahwas on kõik foos ja wana Tartlase Mart teeb Teie wastu õues päris misjonitööd.

L e p p. Loomulikult peab walimisega kobe hakkama, et rahwa meeled palju lafsku ei lähe.

N o g u. Ühkepuhku see pagana tartlane wõi wõ-rulane, mis ta on, teeb meile iga walimise ajal tüli. Samuneikka, kasak, mis sa kõrtsi juures ühkepuhku kuulsid?

R a a g. Usjad on üsna halwas korras, tahawad, kui hullud Metsa-Zuhani wallawanemaks panna. Mina seletasin ja tegin mis wähegi wõimalik, andsin meestele tublisti wana „sinikaela“ ja torkasin Teie käsu pääle mõnele ninakamale nurgelise peosse.

L e p p. Loomulikult on asi halv; näituseks lõugab wist Tartlase Mart Metsa-Zuhani kasuks.

N o g u. ühkepuhku nad selle Metsa Zuhani mäs-fawad! Samuneikka, waata Raag, mis sina pead tegema. Kirjutaja peab neile enne walimist lühikese kõne, siis saadame nad natuseks ajaks wälja ja kutsume korda mööda ükifikult häält andma. Sina jääd neid sisse lafsma, astud iga mehele jala pääle ja ütled kõrwa sisse: „Wana tagasi.“

L e p p. Näituseks Teie peate loomulikult laua otja, walijatele wastu istuma, ega siis ometi julge keegi teist walida.

N o g u. Samuneikka, see on õige (teeb uhke lahti.) Tulge nüüd, peremehed ja saadikud, ühkepuhku kõik korraga sisse. (Mehi kogub tuba täis.)

L e p p. (keerab habet ja räägib.) Muustatud Unipuu walla mehed ja saadikud! Loomulikult on meil täna üks tähtjas päew käes: Näituseks peame meie omale jälle kolme aasta pääle tublid wallaametnikud walima. Loomulikult walige niisamasugused mehed, nagu näituseks wanad oliwad. Näituseks igal mehel on teada, et Jaak Rogu kuus aastat kiidetawalt wallawanema-ametit on

pidanud. (Nogu kõhatab.) Näituseks uus kooli- ja parandatud kohtumaja tunnistavad tema tublidust. (Nogu kõhatab walgemalt.)

P ü t i s s e p p. (pilkawalt.) Urge toda ka unetage, et ta paia armastajale firotajale soe pasfi and ja õwa tubli kaine mehe asemele istut.

N o g u. Ühkepuhku oma kõwerate kõnedega — laske kirjutaja räägib! Samuneikka, mis ja segad?

L e p p. Näituseks ei taha teie wana enam tagasi walida, siis walige üks rikas mees wallawanemaks, kellel tubli pere kodu-töös on, nõnda et ije walla toimetuste pärast wäljas sõita wõib. (Mets kõhatab, lööb nagbrile küünarnukiga külge: Näüd ta loomitab mind.) Zoomulifult ei pruugi ka igakord wälimise hiilguse järele inimest walida. Näituseks wõib teine kord waene ja wigane inimene kõige paremini asju ajada. (Pütt kõhib ja astub paar sammu lana ligemale.) Minu arwamise järele sõlbakšiwad wallawanemaks: Jaak Nogu (Nogu kõhatab,) Juhan Mets (Mets kõhatab,) Jüri Pütt ja Kristjan Mätas. (Mõlemad kõhiwad.)

R ü n g a s. Justament on meil tarwis teada, kui palju uus wallawanem liiku teeb?

N o g u. Samuneikka, mina teen ühkepuhku 15 rubla eest.

M e t s. Mina teen 25 rubla eest.

P ü t t. Ega minagi teie suud kuivaks ei jäta.

M ä t a s. Ega minagi liikude eest metsa ei jookse.

P ü t i s s e p p. Kui jün tu wallawanemba ammet õkwa oksjoooni moodu wällä pakutas, siis lupa mina 50 ruublit.

N o g u. (iseeneses.) Jälle on see äraneetud Tartlane oma kõwera kõnedega ühkepuhku platšis.

R ü n g a s. Ega meie ometi tartlast omale wallawanemaks ei pane. Meil on oma walla mehi küll, kes jün on sündinud ja kaswanud.

M e t s. Olgu aga iiegi mees, kes 25 rubla maksab.

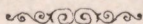
P ü t i s s e p p. Tohoh wimme! Minu ruske pullgi masfab rohšemb.

M e t s. Riisuguseid tartlase kõweraid sõnu ei ole jüia tarwis.

N o g u. (Kepale.) Samuneikka, Zuhani ja Tartlase
Mardi wähe ei olegi nõnda tasane, nagu kajak rääkis.

L e p p. Loomulikult wana waen, näitufeks meie kaju.

K a a g. (ukse juurest.) Keegi wõõras mees kutsub
wallawanemat ja kirjutajat wälja. (Kähewad.)

Ü h e k s a s e t e n d u s.

W a l i j a d i s e k e s k i s.

K ü n g a s. Müüd on meil ometi aega nõuu pidada,
keda wallawanemaks walime.

K a a g. Keda muud kui wana tagasi.

Þ ü t i s j e p p. Kajak om wist kõige suuremb waku-
maa talupoeg, et temä edimäne om waliman.

K a r u. Wana wallawanem jääb edasi.

W i l u. Wana neh.

K ü n g a s. Wana, justament, wana.

I. **w a l i j a.** Mis tal wiga on?

II. **w a l i j a.** Käib küll.

M e t s. Kas teie weel küllalt aru ei ole saanud,
kuidas wana Nogu mõisaga ühe mütsi all sõgesikku män-
gib? Kas ta on ka lordagi herraga kohut käinud, nagu
mina? Kui mõis kedagi tahab koha päält wälja wisata,
siis on wana Nogu nagu wöölmölder kiriku-ametis.

III. **w a l i j a.** Zuhan Mets saab wallawanemaks!

IV. **w a l i j a.** Tema on herraga kohut käinud ja
tunneb seadust.

V. **w a l i j a.** Tema oskab ka Wene keelt.

Þ ü t i s j e p p. Ime küll! Alati ommawa harjofese
tema mann ööd, mes siis ei peas wenefeelt mõistma?

M e t s. Sinu kõwerikud ei aita siin midagi. Eks
mina ifka wõi wallawanem olla? Minul on kaks sulast
ja kolm hobust, wõin ühe hobusega ise alati walla toime-
tuste pääl wäljas olla.

Þ ü t t. Kus sul need kolm hobust on — ühe lubasid
ju kirjutajale?

M e t s. Mis ja mögad!

P ü t t. Eh, eh, eh! Eks mina ifka tea!

M e t s. Waadake, mehed! Nogu on kaua aega ametis olnud ja selle aja sees ei ole keegi meie walla raha, ega raamatuid läbiwaadanud. Nemad mängiwad firjutajaga kokku. Iga aasta pandakse karnits ja kaks hinge pääle wilja juurde, üteldes, et wana magasiat määndab palju wilja, hiired raiskawad kulide kaupa. Ega need hiired ometi kulised kotid ei ole?

I. w a l i j a. See on mehine jutt!

II. w a l i j a. Nüüd lähewad kõikide jälmad lahti.

III. w a l i j a. Nüüd pandakse hiirtele pulgad suhu.

IV. w a l i j a. Wana Nogu laseme lahti!

V. w a l i j a. Wana lahti!

W a l i j a d. (legamini.) Lahti! — lahti! lahti!

K a a g. Urge mõistke ilma mõtlemata teist inimest huffa. Mis tal siis teie arwates wiga on?

I. w a l i j a. Eks ja sõge kuulnud, mis Mets rääkis! Nad ju warastawad.

P ü t i s j e p p. Wana wõtima wahest läwe mant, wõib olla, et wastse wõtama õkwa õtja wallale.

K a a g. See on õige! Nõgu on küllalt meie wallale hädä teinud, weel minewal suwel andis ta käsü, et igal pere-mehel, tulekahju korral, tulekaitse-riistad peawad korras olema.

M e t s. See oli ju haagrehi käsk.

K a a g. Ruff fina seda tead, — oled ja mõni haagrehiabi?

K ü n g a s. Justament wana Nogu saab jälle uuesti ametisse walitud. Mis teie selle juures nääklete? Igamees teab, et meie ilma Nogu Jaaguta läbi ei saa. Juhtub wallas kellegi loomale rawandus, kohe paugutab Jaak paar forda looma kõhu alt ristati püssiga läbi ja loom ongi terve. Njawad hobusel tiirud üles, pistab Jaak paar forda pastlandelaga hobusele japsu ja häda ongi läinud. Naeste rindadest raiub ta roosi tulerauda-dega ära ja on kellegi seapõrsas ehk lambatalleke ümber muuta, kohiks teha, kohe on tema noaga platsis. Nemad aga räägiwad: Lahti ja lahti!

R a r u. See on täiemehe sõna.

I. w a l i j a. Kõige päält peafime teadma, feda mõis wallawanemaks soowib.

W i l u. Mina käisin hommikul mõijas ja herra kästis nimelt wana tagasi walida.

II. w a l i j a. Seda pidime hoopis unustama.

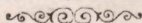
III. w a l i j a. Noh, nüüd teame kõik, feda peame walima. Mõija tahtmist ei tohi riffuda, — maamõõtmine on oodata.

R ü n g a s. Justament on see igale wallale auuks, kui jääl niijugune mees leidub, kes mitu ameti-aega ühe-joonega teenida wõib.

R a r u. See on muidugi meie auu.

IV. w a l i j a. Eks wana Rüngas tea ära.

W i l u. Noh, imet, kohtu-pääwanem, siis ei tunne jäädust. (Nogu ja Lepp tulewad.)

K ü m n e s e t e n d u s.

N o g u, L e p p j a w a l i j a d.

N o g u. Samuneikka, teil on ju ühkpeuhku aega küll olnud nõuu pidada, nüüd minge kõik wälja, siis tulete ühkpeuhku üksshaawal sisse walima. (Lähewad.)

N o g u. Noh, kasak, kutsu kohtu-pääwanem kohe kõige enne sisse.

R a a g. (hääb.) Rüngas, tule kohe tagasi! (Tuleb.)

N o g u. Noh, kohtu-pääwanem, samuneikka, feda ja walid ühkpeuhku wallawanemaks minu asemele?

R a a g. (tasa.) Sa ütle wana!

R ü n g a s. Justament wana tagasi. (Walu tuleb.)

N o g u. Samuneikka, feda sina walid?

W i l u. (Sugab kõrwa tagast.) Ei tea ühtegi.

R a a g. (tasa.) Zuhan, ütle wana!

W i l u. Ei tea ühtegi, pida siwad nõuu jälle wana tagasi panna, — — olgu siis minugi poolt wana.

R ü n g a s. Justament sedawiisi wiidame faks päewa walimisega ära. Laske kõik korraga ette tulla ja ühel-hääl walida. Kirjutajal ei ole siis ka nõnda palju tööd.

Lepp. Loomulikult, siis ei ole nõnda palju kirjutamist.

Nogu. Tulge, mehed, sisse ja walige ühkepuhku ühel häälel! (Walijad tulewad, Raag seisab ufse kõrwal ja räägib: Walige wana, walige wana!)

Nogu. Samuneikka, keda teie walite wallawanemaks minu asemele?

Walijad. (hooris.) Wana tagasi!

Nogu. Samuneikka, mina olen juba kuu aega ametis olnud; eks teie walinud ka mõnda nooremat! Raag, säh siin on 15 rubla, mine liiku tooma! Kirjutaja, tehke ühkepuhku protokoll walmis!

Lepp. Loomulikult, aga meil on ju näitujeks kolm wolimeest ka tarwis walida.

Mets. (iseenes.) Paganapihta, kus minu 25 rubla?

Rünga. Ega meie neidgi ükskhaawal walima ei hakka.

Lepp. Loomulikult kõlbakswad selle ameti pääle, Mets, Mätas ja Pütt.

I. walija. Eks need ole mehed?

II. walija. Ükskõik, kes oma korra ametis ära on.

Pütisjapp. Säartse mihe oles parra keriku läwe mano armu pallega, kui walja nõuumeheks. (Läheb.)

Mätas. Kirjutage needjamad üles.

Lepp. Loomulikult ongi juba kirjas.

Raag. (hise tulles.) Wallawanem, wiin ja õlu on juba siin; kõrtsi-isand tuli mulle wooriga wastu.

Pütt. On tema aga üks tubli mees!

Nogu. Samuneikka, too aga wiin ja õlu sisse! Waata, mina olen nüüd juba samuneikka kolmat aega. — Ega teist ometi keegi ühkepuhku kaebama ei lähe, et wallamajas jooma?

Pütt. Noh, hullu! Kelle oma see maja on, eks ta maksja meie raha? (Raag toob wiinonukku ja walijad illekorwid hise.)

Nogu. Samuneikka, mehed, tulge nüüd jooma! Jse wotan selle waewa pääle ühkepuhku kõige päält. Samuneikka, wäga häa, et tartlane ära foju jooksis, nüüd wõime ka pisut rõõmsad olla.

Wiliu. (joo.) Meil on tõepoolest tubli wallawanem!

M ä t a s. Tubli jah.

K a r u. (joob.) Niisugust meest on wähe leida.

P ü t t. Eh, eh, eh! Minge ikka, kust teie niisuguse mehe weel leiata?

R a a g. (joob.) Ei kusagilt.

R ü n g a s. Justament täna hommikul ütlesin ma meestele, et wana wallawanema jälle uuesti ametisse walime, ja waadate, — eks olnud õige? (joob.)

N o g u. Samuneikka, mis fina sellest nüüd enam räägid, — ühkpeuhku muud kui joo!

I. w a l i j a. (joob.) Meie wallawanema wastu ei saa keegi.

II. w a l i j a. (joob.) Ei saa!

N o g u. Samuneikka, Metsa Juhan, ühkpeuhku oled fina minu wastane; tule, joome wiina ja lepime ära!

L e p p. Loomulikult tule, näituseks, fina oled nüüd wolimees ja wolimehed peawad wallawanemaga ühes nõuus olema; ega walla asjad muidu loomulikult ei edene.

H ä ä l e d w a l i j a t e j e a s t. Tule, Juhan, — tule — joo!

P ü t t. Eh, eh, hee! Tema tahtis ju ise wallawanemaks saada.

M e t s. Mis ja mögad? (Joob.) Käib wana Rogu teistele, eks ta käi mulle ka.

L e p p. (Joob.) Loomulikult ei wõi ju keegi kobe wallawanemaks saada, enne on tarwis nõuumehega walla asjadega tuttawaks saada.

N o g u. Samuneikka, see on tõsi; ühkpeuhku, waata, mina.

M ä t a s. (joob.) Meie wallawanem —

K a r u. Niisuguse mehe terwiseks wõib pudel õlut ära juua. (Mõtub pudeli ja lööb Mälale külge.) Uju, wennas, pudel kätte, wanal Rogul on raha küll! Eks meie ole ju kohtu-kõrwamehed?

W i l u. (Lööb pudelil kokku.) Olene.

M ä t a s. (Lööb Mälale külge.) Joome, eks meie ole nüüd walla nõuumehed?

M e t s. Olene. (Mäljad käiwad purjus mööda tuba ja räägiwad.)

Pütt. Meie wallawanem —
 Karu. Tubli mees. —
 Lepp. Loomulikult.
 I. walija. Nogu kuningas —
 Nogu. Samuneikka.
 II. walija. Täna kanname ta seljas koju.
 Nogu. Samuneikka, ühkepuhku niisugune laul.
 III. walija. Olge nüüd teie wait, see on meie
 asi, mis meie teeme.

Küngas. Justament.
 Nogu. Waata, mina —
 Pütt. Päris tohter.
 Nogu. Ühkepuhku —
 Küngas. Oskab rawandust arstida.
 Nogu. Samuneikka —
 Wilu. Hobuse tiirusid torfida. —
 Karu. Koosi ja elitinga rainda —
 Küngas. Justament.
 Lepp. Loomulikult.
 Nogu. Samuneikka, läheme nüüd kõrtji juurde,
 waata, mina tahan teile kõikidele ühkepuhku ühe pää-
 täie anda!

Lepp. Loomulikult läheme.
 (Gesriie langeb.)

Teine järk.

Näitepaik Nogu majas. Korralises talutoas istuwad Leenu ja
 Liisa laua juures ja teewad näputööd.

Esimene etendus,

Leenu ja Liisa.

Leenu. Seni ajani wõisin ma weel wähegi sallida,
 et wallakirjutaja meile käis, aga sest saadik, kui ta selle ära-
 neetud wallawanema-ameti Jaagule kolmat korda faela
 aitas määrada, ei wõi ma teda silmaotsjas enam sallida!

L i i s a. Selles asjas peaksid küll, tädi, filmad hoolega lahti pidama, sest Lepa sünnäimisel on hoopis ise tähendus.

L e e n u. Nagu ma ise asjast aru ei saaks? Nüüd on ometi hull lugu väljas! Niijugune hull joodik, kes ka minu mehe jooma õpetas, peab minu tulewane väimees olema?

L i i s a. Kallis tädi, raske on seda plaani nurja ajada, sest Anna ise ja ka tädimees tantsivad kirjutaja pilli järele. Anna on teisega nagu rumal pääst.

L e e n u. Katsu, ehk saaksid sina tema pääd natufene tõsisemalt mõtlema seada.

L i i s a. Olen mitu korda Annaga selle asja pärast juttu teinud, aga ta ütleb ikka, et mina armu-kadeduse pärast tema õnneteele takistusi tegewat. Seda teewad kõik need jalmikud.

L e e n u. Mis asjast need on?

L i i s a. Need on armastuselaulud, mida kirjutaja jületäie kaupa Annale kätte tassib. Sepp peab ennast kõigejuuremaks luuletajaks.

L e e n u. On tühjajututegija ka veel! Koh, seda ma arwastu, iga joodik on ka ühes tühjajututegija.

L i i s a. Sina mõtled teisiti, tädi. Rahwa seas kutsutakse tühjajutu tegemist luuletamiseks, aga haritud inimesed nimetawad laulutegemist luuletamiseks, ja niijuguuste armastuse-laulukestega on ka sepp Anna pää palawaks kütanud.

L e e n u. Tühi kõik! Meie ajal, kui me Jaaguga noored olime, ei olnud luuletamist ega tuuletamist; hakkasime üksteist armastama, läksime paari, ehk küll juba mõlemad üsna wanad olime, ja asi oleks, tänu Jumalale, hästi läinud, kui Jaak wallawanema-ametis jooma poleks hakanud.

L i i s a. Jah, tädi, siis oliwad hoopis isejugused ajad ja asjad.

L e e n u. Eks inimesed ole ikka nagu ennegi, aga ole nüüd kallid, õetütar, ja katsu asja nõnda ajada, et must kass nende nõiajalmid ära sööb, küll nad siis üks-

teisest lahku lähewad! Hakka juba täna õhtul asjaga pääle; ma ise lähen siit ära, et Anna meie kofkurääkimisest midagi ei märka. (Käheb.) (Anna tuleb teisest uksest raamatutega.)

T e i n e e t e n d u s .

L i i s a j a A n n a .

A n n a. Praegu sain ma jälle Lepa käest uusi raamatuid, ja kõik luuletused. Luuleliseid hinged armastawad luuletusi, nõnda peab siis ka Lepp nendest suurt lugu. Ise teeb ta põhjatu sügawamõttelisi armastuselaulusid ja ütleb kõiki Cesti luuletajaid tundma ja nendega isiklikult tuttaw olema.

L i i s a. Haiglased waimud otsiwad ikka üksteist üles, et seda kergem oleks ühes koos pödeda.

A n n a. Hoi Liisa! Kuidas sa wõid ometi nõnda ülekohtune olla? Oh, kui mul ialgi korda läheks sinu sees neid pühalikka tundmusi äratada, mis Lepa luule minu südamesse on istutanud!

L i i s a. Ma tunnen wist ka ikka sugu-pärast luulet. Sa tead ju, et ma koolimajas üleskaswamin ja pärast ligi kümme aastat Tõrwa kihelkonna-koolimajas wenna perenaeseks olin, kus kirjanduse ja luule üle mõndagi räägiti. Sellest nüüd tulebgi, et ma iga salmitagajat ei auusta, ega iga armastusejalmitut jumalikuks, ega taewalikuks ei pea.

A n n a. Wäga kahju! Lepp lubas täna õhtul meile tulla; küll ta sulle hoopis teised mõtted pähe paneb!

L i i s a. Saame näha!

A n n a. Tahad sa, et ma sulle mõne ilusa laulu uue luuletuste = fogu seest ette loen. Raamatu nimi on „Sätendawad lehed.“

L i i s a. Jlusat laulu kuulen ma hää meelega, aga selle raamatu nimi on juba nii imelik, et säält suurt loota ei wõi.

A n n a. Küll sa kuuled! (Loeb.)

Kallima rinna najal.

Oh inglid, kus olete taewas
Sää! pühama auujärje ees,
Kus osawam Kapten on laewas
Auu-hiilguse pidude sees.

L i i s a. Hää küll! Kes on see kapten, kellest luuletaja räägib?

U n n a. Sina ei saa aru, — siin läheb laulik taewa-walda.

L i i s a. Aga kapten?

U n n a. See on Jumal.

L i i s a. Wõi nii lihtsalt räägib taewalise andega luuletaja Jumalast, kelle nime ju iga liht-inimenegi auu-kartusega peab nimetama!

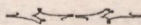
U n n a. „Luules on ju kõik võimalik,“ ütleb luuletaja Lepp.

L i i s a. Selles andes on luuletaja Jumala kapteni's teinud, võib olla teises andes teeb ta teda madruseks, ja kolmandamas koguni ahjukütjaks, kes noore tütarlapse südame nagu triikraua-poldi palawaks kütab. Luules on ju kõik võimalik! —

U n n a. Kuidas sa wõid mind ometi nõnda kiusata?

L i i s a. Keegi tuleb — sammused on kuulda!

U n n a. See on Lepp — küll ja nüüd kuuled!
(Sild astab kisse.)

K o l m a s e t e n d u s.

E n d i s e d j a S i l d.

S i l d. Tere õhtust! Nagu näha, on siitpere neidudel praegu lugemisetund; ehk näitaksite mulle ka, misjuguise siisulised teie loetawad raamatud on?

L i i s a. See on üks tühi luuletuste-kogu. Meie oleme täditütriga luule ja luuletajate üle waidluses. Kirjutaja Lepp on Annale oma salmikutega liiga palju mett moka pääle määrinud, nii et ta iga luuletajat ilmeksimataks ja iga salmikut taewalikuks peab?

U n n a. Kuidas sa ometi wõid nõnda paha inime olla! Kas mina sedawiisi rääkisin?

S i l d. Mina Gesti luuletajaid küll isiklikult ei tunne, aga kui nad niisugused peaksiwad olema, kui meie salmitaguja Lepp, siis kahetsen ma neid kõiki.

Anna. Aga ütlege, koolmeister, mis Lepal siis Teie arvamise järele wiga on?

Sild. Mina tean, kuidas ta meie walla = asjus wassib ja oma eeskjuu järele teisi ametnikkufid halwa teo ja jooma-orjusega meelitab.

Anna. Temal on selle kohta hoopis isefugune juhtsõna, mida ta tihti meil käiesgi tarwitab. „Joome meie, luuletajad, siis saame sellest waimustatud, aga joowad teised, siis on nemad joobnud.“

Piisa. Ju seegi tema ütetus ikka wist põhjatu sügawamõtteline ja taewalik on.

Anna. Kuidas ja wõid ometi mind nõnda halas-tamatast piinata? Seda ütlesid ja jälle minu kohta.

Sild. Iga joodik leiab põhjust, mikspärast ta joob, aga waestelaste hädakisa, naeste pisarad, wangikodade täius ja palju muid asju on ehk osalt ka sellest waimus-tusest wälja kaswanud. Tahab Lepp kirjanik olla, nagu ta upsakalt ennast selleks peab, siis peab ta ka teadma, mis kirjanikult nõutakse: Tõbusta, walgusta, juhata ja õpeta. Aga temale eneselegi oleks kõife seda tarwis.

Anna. Kas teie meelest siis luule midagi wäärt ei ole?

Sild. Seda ei wõi keegi ütelda. Tõsisel luulel ja kirjandusel on meie hingeelu kohta sarnastamata wäärtus. Aga et selle Lepa sarnased mehed nimelt naesterahwaste kohta halvasti mõjuwad, see on laiduwäärt. Teid, neidusid, nimetatakse salmikutes ingliteks, lillekesteks, tuikesteks, kellel aga kahjuks tiiwad taewa poole tõusmiseks puuduwad. Nad kujutawad teie rinda paradiiisiks, filmapisaraid eluhallikaks ja abielu = ühendust kõigefõrgemaks taewa-andeks, nutawad iga salmiku sees ahastuse-pisaraid ja igatsewad teie jalgade ees surra. See on pettus — need on nutmata krokodilli filmapisarad. Teid lubatakse kätte pääl kandes ja suu juures suisutades elust läbi kanda — wale! Mis teeb ja mõtleb nüüd naesterahwas, kes warsti pärast pulmi leiab, et ta mitte paradiiis ingel ei ole, waid lausa maa pääl eluraskustega wõitlema peab. Tihti wiidakse naesterahwaid niisuguste meelitustega effiteele, kus terve eluaeg kadunud auu pisaratega leinatakse.

Liisa. Waat kus jumalik ja taewalik!
Anna. Selle noole lastjäd ja jälle minu pihta.
Sild. Ei jugugi, kallid neiu, meie räägime nüüd
 üleüldiselt. (Lepp tuleb purjus olekus hisse.)

Ueljas etendus.

Endised ja Lepp.

Lepp. Loomulikult nõnda, — seda ma armastin, et Sild täna õhtul siin on. (Paneb palitu nõnda naela ossa, et kirjuga wooder paistma jääb.)

Anna. Kuhu Teie täna õhtul nii kauaks jäite? Ma ei jõudnud Teid enam ära oodata!

Lepp: Loomulikult läks kõrtsi juures natukene rohkem aega, kui muidu harilikult.

Anna. Sild ja Liisa annavad luule ja luuletajate üle siin liiga walju armustust.

Lepp. Loomulikult, loomulikult peab see nõnda olema. Näituseks ütleb Saksa luuletaja: „Kes luulehäält ei kuulegi, on, kes ta on — mets-inime.“ Sild ja neiu Liisa pole veel kumbgi üht salmikut loonud, aga õskawad armustada?

Sild. Wäga kahju, et Teie iga inimest juba mets-inimeseks peate, kes mõnda salmikut teistelt ei ole ära kirjutanud, ja wiletsate salmitagujate poolt enesele armustust loodate! Suurem osa Teie sarnaseid mehi on alles nii kaugel, et midagi armustawalt kirjutada ei juuda, ja ise sellepärast niisugust tööd teewad, mis igajugusest armustusest alamal seisab.

Lepp. Loomulikult käib luuletamine näituseks kõrgemaid teesid mööda, kui ühe külakoolmeistri armamised.

Sild. Kui küll mina sellest ei peaks aru saama, aga miks pärast ei loe rahwas Teiesuguste luuletusi?

Lepp. Loomulikult, kes ühest asjast aru ei saa, ei mõista ka näituseks teist. Praeguse aja luule on nii kõrge, et rahwas sellest aru ei saa. Näituseks, loomulikult —

Sild. Kellele Teie siis luuletate?

Liisa. Mis meie mets-inimesed jellest teame!

Lepp. Loomulikult, loomulikult, näituseks —

Anna. Jutustage mulle, olge häa, kuidas lood Tartus võidupidul läksivad?

Lepp. Sellepärast ma näituseks siia tulingi. Loomulikult sain ma esimese auuhinna, ja nimelt ja näituseks just nende laulude eest, mida ma Teile, — Teile pühendasin.

Sild. Seda usun ma alles siis, kui ajalehest leian.

Lepp. Waat' kus tarkus, loomulikult, kas seda kohe pandakse ajalehte, kes esimest korda auuhinna saab?

Anna. Siis Teie olete tõesti nüüd ka auuhinnaga kroonitud luuletaja!

Lepp. Jah, mina — loomulikult mina — näituseks mina. Kui ma teiste Gesti luuletajatega „Kirjameeste Seltsi“ aias purjutasime, näituseks purjutasime, loomulikult purjutasime, — näitajiwad möödaminejad minu pääle: Waat', kus Gesti Heine!

Liisa. Kas Gesti luuletajad siis kõik joodikud on?

Sild. Mis meie metsinimesed jellest teame!

Lepp. Joome meie (näitab enese pääle) näituseks, siis saame meie waimustatud, aga joowad teised, siis on nemad loomulikult purjus.

Liisa. Wõi kohe Gesti Heine! (iseeneses) Sellest tahan ma kena nalja teha. (Wõtab paberilehe ja hakkab kirjutama.)

Lepp. Loomulikult võib minust veel suurem luuletaja saada kui Heine oli. Näituseks olen ma palju aega luuletamise pääle ära kulutanud.

Sild. Tõsi küll — sellepärast lamawad kõik raamatud ja kirjad korraldamata kohtumaja nurgas.

Lepp. (Äles tõusles.) Loomulikult, aga seda ei tohi mulle keegi küla-foolmeister mitte näituseks ütleva tulla! Mis? Näituseks —

Anna. Urge pahaseks saage, isand Lepp, nad räägiwad wist kaduduse pärast nõnda.

Lepp. Loomulikult — loomulikult Teie olete kadunud, et mina näituseks kõige suurem luuletaja olen (istub.)

(Liisa läheb nagu lähelepanemata, keerab Lepa palitu warufad ka pahempidi, ei kirju wooder igalt poolt paistma jääb, ja kinnitab nõõpnõdelaga paberilehe selja kohta, mille pääle suurelt „Gesti Heine“ on kirjutatud. Sild ja Lepp räägiwad.)

Sild. Kuulge, isand Lepp — wõi Heine, nõnda mõtlewad kõik salmitagujad!

Lepp. (enam purju jäädes.) Keda Teie, näitujeks, loomulikult salmitagujaks peate? (Püüab üles tõusta.)

Anna. Olge hää, jääge istuma! Mis Teil ometi täna õhtul on — muidu olete nii sõbralikult üksteisega ümber käinud?

Sild. Oigu mis on, aga mina suurusehullust ei jalli!

Liisa. Mul tuleb üks sellekohane jalmik meelde, mis ühest wanast kalendrist leidsin. See käib nõnda:

Laulik lamas pöösjawilus

Künka ääres külitati,

Sõrmedega habet silus,

Otsis oidu laulule.

Kord ta mõttes liik'wat laewa,

Mere turjal tuuselda,

Korra waatas üles taewa:

Parajat sääl polnud ka.

Wiimaks hakkas aega wiites

Oma laule lugema,

Kõigist kõrgemaks neid kiites —

Uinus rahus magama.

„Wennad, nüüd on üsna paras,”

Hüüdis ofsal sääseke,

„Pöösjas puhkab päewawaras,

Werd talt hästi imege!”

Lepp. Loomulikult ei ole see kellegi luuletus. Näitujeks niisugused laulud on salmitagujate töö. Näitujeks minu laulud on hoopis teist laadi. Ma wõin neid teile ette lugeda?

Liisa. Urge waewake ennast!

Sild. Ma ei ole oma kõrwu ka mitte niisuguste wemblate wastu ärafinnitanud.

L e p p. Loomulikult, — pärlid ei maksagi teie-
juguSte ette heita. (Anna juurde tuigerdades.) Teie olete
ainufene luuleline hing siin majas. Võtke need laulud
oma kätte lugeda; küllab näituseks leiata, kelle kohta mõ-
nigi salm loomulikult sihib. Waadake, neid on juur fogu.

A n n a. Ärge pange pahaks, aga täna ei wõi
mina neid Teie käest wõtta; Siisa pikkab mind
alati nende pärast.

L e p p. Loomulikult mis? — näituseks mis see
tähendab? Kas Teie neid kardate?

A n n a. Tooge need laulud teine kord minu kätte.

L e p p. Oh, mu süda on täis! Kõik ilm näib mu
silmis firjaks minewat! (Paneb palitu pohempidi selga.) Ka minu
palitu on üleüldse firjaks läinud! (Hakkab minema.)

S i i s a. (loeb.) Neiu kiituseks nüüd salmis
Laulik mitu luuletust,
Tõttas siis, kui kõik ju walmis,
Uwaldama armastust.
Torm ja maru mäsjab õues
Laulik astub kiirustes,
Tosin salmikesi põues
Tutwal majal ligines.

S i l d. (loeb Lepa selja päält kirja.) Gesti Heine!
(Maerwad Lüsaga mõlemad.)

A n n a. (loeb.) Gesti Heine! (Hakkab naerma.)

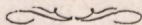
L e p p. (Keerab ukse pääl ümber.) Näituseks, fina aabitja-
taguja, loomulikult külaprohwektor, pead ükskord meie
tänaSt kofkupuntumist kahetsema! Riisamuti ka fina, loo-
mulikult Tartlase Wardi armufene — näituseks nagu
mina ei tea? (Hakkab minema.)

S i l d. Loomulikult, loomulikult, isand Heine!

S i i s a. Nüüd on küll näituseks Heine!

S i l d. Wabandage mind, neiu Anna, et ma täna
õhtul natufene farm olin. Wõib olla ehk oli see Teile
pisut piinlik kannatada, aga ma ei wõinud teisiti. Juba
ammugi tahtsin ma Lepa suurusehullust natufene krasfida,

aga ei leidnud selleks parajat aega. Väga kahju, et see nüüd just teie juuresolekul sündis, — aga neiu Liisa julgustas mind täna sellele teole. Hääd õhtut Teile! Ka mina pean koju minema. (Läheb.)

Viies etendus.

Anna ja Liisa.

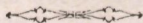
Anna. Mis Teie koolmeistriga ometi täna tegite? Ah mu pää walutab ja meel ou nii segane, et millestgi enam aru ei saa.

Liisa. Mis meie siis õige tegime? Et joobnud kirjutajale natukene tõtt ütlesime, selle pärast ei pruugi sul ju pääwalu ega meelesegadust tunda.

Anna. Kuidas ja ometi mind alati nõnda walustasti wõid haawata, — mind, kes ma praegu ijegi haawatud olen! Teie olete mind täna õhtul kui patulangejat paradüüsi wälja lükanud. Kui kõrges hinnas seisis Lepp kõigi oma luuletustega minu filmas; ijegi tema purjus olek jünmitas mulle ainult lõbu — aga nüüd? Ma pean magama minema, et weel unewoodi pääl täna-õhtu seid juhtumisi korra järele mõtelda.

Liisa. Mõttele järele, kallid täditütar, ja üttele pärast, kas ma sulle mitte hääd ei ole soowinud. Tee enesele isand Lepast täieline kaine pilt, nagu ja teda täna õhtul nägid, ja küsi siis iseeneselt, kas ja teda armastada suudad? Tõesti, ja põgened tema eest, kui warblane herne-tondi eest. Mõttele ometi, mis wäärtus on joodikul mehel? Palju mehi hakkab weel wanal põlwele jooma, kus naesed õnnetuks jaawad, aga mis saab sinust, kui see peigmees sind wõttes juba wiina pärast kähiseb ja tema silmawalged nagu marukoeral punetawad? Iga auus neiu põgeneb niisuguste eest.

Anna. (minnes.) Ei tea, kui siin aga armufadedus oma oja ei mängi? (Keenu tuleb.)

Kuues etendus.**Liisa ja Leenu.**

Leenu. Noh, kallid õetütär, kui palju asjad Anna juures on edenenu? Kas jõudsid sugugi mõjuda?

Liisa. Pole wigagi, armas tädi, täna õhtul saatsin kirjutaja oma salmikü puntraga, kus seda ja teist minema. Hää juhtumine tuli mulle appi, sest Lepp oli ennast nõnda täis joonud, et ta ära minnes palitu pahempidi selga toppis, mis meile kõigile nalja tegi.

Leenu. Kes siis see teine meesterahwas oli?

Liisa. See oli koolmeister Schild.

Leenu. Iffa niisugused käivad minu tüdart meelitamas, — üks ei ole parem, kui teine!

Liisa. Etz Schild ole tubli mees?

Leenu. Olgu tubat forda tubli mees, aga isandamoodi meestele ma oma tüdart ei anna!

Liisa. Aga tädi — kellele siis? Ta on ju koolitatud inimene.

Leenu. Kas sellepärast peaksin ta igale hilpharaksale julle miskama? Oma tütre panen koha-omanikule, siis ma tean, et ta mureta võib elada. Istandad on nagu weerewad kivid, mis sammalt ei kaswata. Kuule, tädi-mees tuleb (sammukid kuulaks) ja astumiseft on tunda, et ta pää jälle raske on. Oh see kõrts ja kirjutaja! (Mõgu hüüab teiseft toast.) Samuneikka, samune, wanamoor, kuhu ja ennast jälle redutad? ühkepuhku otsi sind nagu pastlandela! Samuneikka — ühkepuhku. Wanamoor! Leenu!

Liisa. Mina lähen nüüd eest ära. (Mõgu tuleb hisse.)

Seitsmes etendus.**Mõgu ja Leenu.**

Leenu. Kulla wanamees, jälle oled ja täna joobnud! Mis jelleft ometi wiimaks wälja tuleb?

Mõgu. Samuneikka, ühkepuhku joobnud. Samuneikka, mis jelleft peab wälja tulema? Waata, mina ütlen, Leenu, ühkepuhku mitte midagi.

Leenu. Mitte midagi — mitte midagi! Sa teotad oma joomisega meie lapsed ära, et ka neid wiimaks põlgama hakatakse. Juba nüüd nimetawad külapoisiid Annad „ühkepuhku“ ja „samuneikka“ tütreks.

Nogu. Waata mina, samuneikka, olen kolmat aega wallawanem — ühkepuhku, kes mind ära põlgab? Halka ise ühkepuhku wallawanemaks, katsu, kas saad joomata läbi? Näe, üks hää söber oma topsikesega ühkepuhku siin, teine samuneikka jääb, muud kui ühkepuhku joo! Keda sa ära põlgad! Samuneikka, ühkepuhku, wanamoor, ära karda, küll wana Nogu ostab piiri pidada!

Leenu. Sinust enesest ma enam ei räägigi, aga Anna jaab sinu läbi teotatud.

Nogu. Samuneikka, ühkepuhku Anna ja lapsed, ja kes teab mis kõik? Waata, mina, ühkepuhku kolmat aega wallawanem, kinnitan, et Anna weel tänawu aasta tanu alla jaab.

Leenu. Noh, kes teab, kellele sa teda kõrtšis oled ära müünud? Häbi peaks sul olema oma last wiinaklaasi juures kauplema hakata!

Nogu. (Lööb Leenule öla päüle.) Samuneikka, ühkepuhku, wanamoor, waata kirjutaja Lepp tuleb meile waimeheks! Waata siis, ühkepuhku, wanamoor ja wiina — misjugune auu!

Leenu. No taga hullemaks asjad lähewad!

Nogu. Samuneikka, wanamoor, kas Annale paremat meest weel tarwis on?

Leenu. Sina mine oma samuneikka ja kirjutajaga põrgu! Wõi mina peaksin oma ainukesse tütre niisugusele joodikule andma, kellega sina päewad otša kõrtšis ketrad ja korutad, nüüd on Anna lõimelõngaks sekk wõetud! Kas ise olen weel wähe filmawett kõrtši pärast walada saanud!

Nogu. Samuneikka, wanamoor, küll aga sina oled rumal!

Leenu. Sina aga oled tark oma kirjutajaga, jah! Seda ma ütlen: kui kirjutaja weel lord siia majasse oma jalad peaks tooma, siis ajan ta koeraga õuewärawast wälja!

N o g u. Samuneikka, waata, mina olen ühkepuhku peremees.

L e e n u. Seda ma tean, aga ei tea kui kaua.

N o g u. Ja ühkepuhku Anna isa.

L e e n u. Üks kõik —

N o g u. Ja kolmat-aega Unipuu wallawanem, samuneikka. —

L e e n u. See on nüüd sul worst kaelas! Igal pool, kuhu jalad pistad, ei jõua enam ära kuulata, mis sinust ja su kallist kirjutajast kõik räägitakse. Kõrwad hakkawad kuulates sopawett jooksuma — mine wõi häbi pärast maa alla.

N o g u. Samuneikka, no mis nad siis õige räägiwad, ühkepuhku?

L e e n u. Mis nad siis räägiwad? — Waata, seda räägiwad, et sina oled ennast raha eest kolmat korda amestisse walida lastnud ja niisugused wolimehed seadnud, kes omased oleksiwad kiriku-ukse ees armu kerjama, et sinul ja kirjutajal nende abil walla asjus hää möllata oleks. Waata, seda nad räägiwad!

N o g u. Samuneikka, ja mis nad siis weel räägiwad?

L e e n u. Kas mina olen kõik kuulamas käinud? Eile jootis Madise rahwa perenaene õues oma wafikat ja kui ta mind nägi, hakkas ta koha wafikaga käratsema: „Kui sa pagan paremini jooma ei hakka, panen su kolmeks aastaks wallawanemaks — küll sa siis jooma õpid!“ Waata, wanamees, seda õeldi muidugi minu kuuldes sinu kohta.

N o g u. Samuneikka, wanamoor, waata, niisugust wabatnaeste lori ei tohi sa enam minu kuuldes rääkida! Waata, mina olen kolmat-aega wallawanem, ja mis sa mulle siis ikka ära teha wõid? Terwe wald kuulab ühkepuhku kolmat korda minu sõna, ja nüüd ei saa enam oma naesest wõitu! Ah, ah, haa, samuneikka, wanamoor. Anna on ju weel minu nõuus!

L e e n u. Saame näha.

N o g u. (hüüab.) Anna! — Samuneikka, Anna, ühkepuhku mu filmaterakene, tule siia! (Anna tuleb.)

Kahelkõs etendus.

Endised ja Anna.

Anna. Mis on, isa?

Nogu. Samuneikka, Annä, ma tean, et sa walla-firjutaja sõber oled, ja et sa teda ühkepuhku armastad. Waata, samuneikka, tema armastab sind ka ja tahab sind omale emandaks. Siis oled sa ühkepuhku emand ja proua, ja madam — ja pagan teab mis nimes walla peremehed koik sulle annawad. Tulewal reedel tuleb ta sulle ühkepuhku kosja.

Anna. Jah, isa, kui ta minewal reedel oleks tulnud, siis ehk oleksin temale pimedast pääst wastu jooksnud, aga nüüd mitte enam.

Nogu. Samuneikka, ühkepuhku, minu Anna?

Leenu. Waata, wanamees, waata!

Anna. Piisa ja Sild wõtswad mu filma eest kätte ära, et ma Leppa nüüd tunnen ja teda ka põlgan.

Nogu. Samuneikka, mis sa ütlesid? Sild, see koolmeistri-nadi, on meie auusat wallafirjutajat laimanud! Waata, mina olen kolmat-aega wallawanem — küll ma talle tulewal kewadel rattad alla teen. Samuneikka, ühkepuhku, tema —

Anna. Joodikut meest ma elades wastu ei wõta, kui ta ka mõisnik oleks!

Leenu. Waata, waata wanamees! Hõiska weel, et Anna on minu nõuis!

Nogu. Samuneikka, waata, mina kolmat-aega Unipuu wallawanem, finnitän, töotan ja — wannun, et Annast peab wallafirjutaja emand saama! Ühkepuhku —

Anna. Ei ilmasgi, isa! (Läheb.)

Leenu. Eks ja katsu!

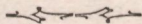
Nogu. Ah, teie seate õige mind näägutama, samuneikka? Waata, mina olen kolmat-aega wallawanem; kas sadagu püssnuge wõi kaitaid maha, aga minu wõit peab ühkepuhku jääma!

L e e n u. Saame näha! (Mogu wõtab püffitaskest ametiraha wälja, mis pika, sinise lindi otsas ripub, ja seab enesele kaela.)

M o g u. Ma tahan õige korraks oma maja ühkepuhku puhastama hakata! Samuneikka, Liisa wiskan ma ühkepuhku kättpidi uksest wälja; waata, minul on selleks wallawanema woli, ja Anna salwin uue elu tarwis rufi-faga õige isa kombel ära, samuneikka, ja wanamooriga leian hoopis teist nõuu. (Istub tooli pääle ja jääb tutuma.)

L e e n u. (Wõtab magajast kinni.) Tule parem ära teisi tuppä magama, täna ei täida fina enam ühtegi wallawanema kohut!

M o g u. (lähel.) Mis? — Samuneikka, magama — ühkepuhku magama — waata, mina — (Lühewad, Liisa tuleb sisse.)

Ü h e k s a s e t e n d u s.

Liisa ja Anna.

Liisa. (ühel.) Mehed ei ole sellepõlweaga maast noppida, ega puu otsast wõtta, nad on ainult hää õnne ja juhtumise kaup. Koolitamata mees ja päälegi wanapoiss ta küll on, aga ometi kaine, mõistlik ja rikas. Ja õigust ütelda, ega minagi enam titefene ei ole — juba kolmkümmendkaks aastat selja taga! — Mina wõtan Mart Pütissepä kofimise-kauba wastu ja hakkän perenaefeks. Mina tean, et Mart mind esiteks auustab ja teiseks ka armastab, ehk küll wiimast, tema eluaastate pääle waadates, ei tea kui palawaks pidada ei wõi. Rahuline elu on enam, kui tülliline armastus. Annale ei lausu ma sellest esiotja sõnagi, sest Anna ei oska minu saladusi warjata ja tädimees wihtab Marti, kui ussi aia all. Kümme kirjutajat ei wahetaks ma oma Mardi wastu, ja Anna luuleline pääfene kujutab mind Lepa pärast armufadedaks, kui ma temale ainult õiglast nõuu annan. (Anna tuleb sisse.)

U n n a. Ütle, armas Liisafene, mis ma ometi nüüd pean tegema? Sild andis jumalaga-jättes mulle kirja ja kas sa wõid arvata, mis sääl sees on.

Li i s a. Mis muud kui jälle mõni uus armuawaldus.

U n n a. Ta palub mind järelemõtelda, kas ma teda mitte oma tulewaseks eluseltfiliseks ei wõiks wastu wõtta. Tema kiri ei ole küll nii hellade ja luuleliste sõnabega kirjutatud, nagu Lepa omad oliwad, aga ta seletab otsekoheselt ja arusaadawalt asja seisukorda. Kirja lõpus seletab Sild, et tema mind juba ammugi armastanud ja seda aega oodanud, niilal minu noor, süüta süda Lepa jampsimisest aru saab ja ennast temast lahutab. Mis sa arwad sellest — eks Sild ole kõigiti tubli mees, nagu sa ifka kiidad?

Li i s a. Pean küll tunnistama, et ma sinust dieti aru ei saa. Hilja aja eest oli Lepp sulle kõige kuldsem inimene ilmas ja nüüd waimustab sind juba Sild nõnda, et sul tema pääle mõteldes kõrwadgi punaseks lähewad.

U n n a. Kuidas sa ometi wõid mind nõnda kiisjata? Ma tahtsin sinu käest ainult nõuu küsida, mis ma temale wastan.

Li i s a. Mina ei kiisa sind, waid annan sulle hääd nõuu, et sa mitte nii ruttu wiimist otsust ei anna. Sa tead, et isa Silda wiikab ja ema iga isandamoodi mehe wastu on.

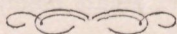
U n n a. Aga ma pean ometi temale midagi wastama.

Li i s a. Üra siis kohe süle ja kaelaga ennast temale luba, waid põika igast otsekohesest küsimisest kõrwale. Mida tagasihoidlikum sa oled, seda tungiwamalt hakkab ta oma asjaga sulle pääle tungima. Nõnda, kallis Anna, proowitakse alles meesterahwa südameid.

U n n a. Tule, kallis Liisa, ma näitan sulle seda kirja. Sa wõid mind juhutada kuidas ma temale pean wastama.

Li i s a. Läheme! (Lähewad.)

(Gesriie langeb.)

Kolmas järk.

Näitepait jälle endises wallamojas.

Esimene etendus.

Lepp ja Raag.

Lepp. (ühknda.) Loomulikult on asi päris hull! Näituseks ei saa meie wald niisugusest painajast lahti; ta on nagu malgaks meil kaelas! Lähed ja loomulikult natukene kõrtsi, kohe teeb ta wallas sellest suurt kára; juhtud ja ametiasjus midagi tegema ehk rääkima — juba leiad ajalehest. Mis peaks koolmeistril asja olema oma nina wallawalitsuse tegemusesse toppida? (Käänab.) Raag! kasat, ae! Tule ruttu siia!

Raag. (teiselt toast tulles.) Mis Teie soovite?

Lepp. Näituseks mine kohe ja kutsu Mets ja Pütt siia!

Raag. Ma just praegu tulin neile käsku andmast; nad lubasivad warsti nõuumeeste koosolekule tulla. Wallawanem ise oli juba kõrtsi juures.

Lepp. Loomulikult mine, kui ma sulle ütlen; näituseks on mulle neid enne koosolekut waja! Meie peame Silla aluspälfiksid natukene parandama hakkama. Sa tead küll, misugust laulu koolipapa wiimase ametnikkude arwamise üle laulab.

Raag. Müüd saan asjast aru; lähen kohe. (Läheb.)

Lepp. Runi Raag teistega tagasi tuleb, teen ma ühe salmiku walmis. Siin on kiidetud Weske laulud, aga ma tahan näituseks üksford suuremat kiitust wõita. Loomulikult laulab Weske:

„Oh neiuke, su pelglik pill,
 Su sinisilmades;
 See on kui taewarõõmu tilk
 Mu noores südames.

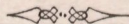
Kui eile kõndsid kir'ku teel,
Sääl teiste hulgas ja,
Siis näin, et tahtis minu keel
üht sõna ütelda."

Zoomulikult ilus mõte — näitusüks tahan ma nende-
samade riimidega veel ilusama laulu teha. Mõte tarwis
muuta, muidu hakkavad jälle käre tegema. (Kirjutab —
mõtleb; mõtleb ja kirjutab.) Walmis! Tore! Näitusüks, nüüd
olen ma kord jälle Heine olnud! Mis sugune see laul oieti
jüis peab olema? (Loeb.)

„Oh neiuke, see ilus pill,
Su punapaledes,
See on kui puhas wiinatill,
Mis selge klaasi sees.

Kui eile kõndsin kõrtsiteel
Ma meeste hulgaga;
Siis minu waimustatud meel
Sind tahtis suudelda."

Näitusüks, mis on üks külakoolmeister minu kõrwal?
Ja tema julgeb mind minu neiu ees teotada! Kus aga
ial Eesti keelt räägitakse, saan ma warsti tuttawaks ja
kui ilusasti saab see nimi, August Lepp, kord minu auu-
samba päält kuldkirjas, järeltulewatele põlwelele hiilgama!
Näitusüks oleme meie wallakirjutajad üks peenem seisus
rahwa seas, ja suured luuletajad, nagu C. R. Jakobson
ja Reinwald, on omal ajal ka wallakirjutajad olnud. Zoo-
mulikult olen mina kolmas hiilgaw täht nende seas.
(Kaag, Pütt ja Mets tulewad.)

Teine etendus.

Lepp, Mets ja Pütt.

Mets. Mis teie meist nii ruttu tahate? Nõuu-
mehed pidivad ju õhtupoole kofku tulema.

Lepp. Zoomulikult on minul teile enne midagi
rääkida. Näitusüks peame meie Sillast lahti saama,
maksu mis maksab!

P ü t t. See on wõimata; temal on rahwa seas jügawad juured.

M e t s. Kas Noguuga olete selle asja pärast rääkinud?

L e p p. Loomulikult on Nogu nõuus, aga ma seda perenaest hästi ei usalda, ta wõib wanamehe pääle halwasti mõjuda.

P ü t t. Tühi kõik! Mehed toimetawad asju nõnda, et naesed ei teagi. Teie kardate ju Anna pärast. Eh, eh, eh! Eks mina ifka tea!

M e t s. Ah, mis ja nüüd niisugust lori hakfad ajama!

L e p p. Loomulikult tõsi, näituseks, see oli kõik tema süü, et sina, Mets, wallawanemaks ei saanud.

M e t s. Seda ma tean.

L e p p. Loomulikult on nii tarwis teha: Näituseks sina lähed mõisa, herra juurde, ja räägid, et Sild kalli koha, mis maamöödu ajal külapõldude südamest talle anti, ära raiskab. Ütle, et ta metsa maha raiub ja salajalt ära müüb, küll see mõjub. Sinu õemehele on ju näituseks kohta hädasti tarwis. Määrame talle sada rubla rahapalka, küll ta siis isegi jooksu pistab.

M e t s. See on tõsi, aga mina ei tohi herra juurde minna, ma olen temaga kohut käinud. Ta wiskab mind uksest wälja.

L e p p. Loomulikult, seda mul ei olnud meelesgi. Noh olgu, Pütt läheb mõisa, aga sina katse õpetaja juures kõik ära rääkida, kuidas Sild waeleid koolilapsi piinab, pekjab, ilma lõuneta jätab ja õhtuti mitu tundi kinni peab.

M e t s. Kui meie wõõlmöldri oma nõuusse jaame, siis lähen ma koha õpetaja juurde, aga Pütt läheb mõisa.

P ü t t. Mina küll mõisa ei julge minna; mul on fahe-aasta rent wõlgu.

L e p p. Loomulikult argpüks.

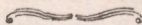
P ü t t. Sellest nõuust ei tule midagi. Gile käinud õpetaja kooli katsumas, kiitnud lapsi ja koolmeistrit kaelamurdu. Minu poisjs teadis rääkida, et koolmeistrile kirikusasfast 25 rubla auupalka lubatud.

L e p p. (wishab luuletulerqamatu wihaga wastu laudg.) Müüd on wanasarwiline loomulikult ise lahti! Näituseks ei ole see kellegi katsumine; seda tarwis järele kuulata! Ega kirikukasja üfši õpetaja käes ei ole!

M e t s. Pütt, fina waletad.

P ü t t. Tõji, tõsi! Minu lapsed tuliwad koolist ja rääkisiwad.

L e p p. Müüd ei tea enam loomulikult, mis näituseks teha. Ma tahan täna siisgi midagi ette wõtta, olge aga minu nõuus. (Nogu ja Mätas tulewad.)

K o l m a s e t e n d u s.

L e p p, P ü t t, M e t s, M ä t a s ja N o g u.

N o g u. Samuneikka, kirjutaja, otfige kihelkonna-kohtu sifulär üles, mis meie Kasši kõrtši kinnipanemiseft kõneleb.

L e p p. Loomulikult ei ole nõuumehed kõif koos. (Käheb nurgast maast kirja oikma.)

N o g u. Samuneikka, ega meie iga ühte ootama ei hakka. ühkepuhku on üle poolte koos.

P ü t t. No nüüd on hull lugu lahti — nemad tahawad kõrtši kinni panna!

N o g u. Samuneikka, mina tulin ühkepuhku kõrtši juurest; kõrtzmif saatis teile termijeid ja ütles, et teie siis kõif lambapääd olete, kui kõrtši lasete kinni panna.

M e t s. Muidugi lambapääd!

L e p p. (kirju sorides.) Loomulikult lambapääd!

M ä t a s. Lambapääd oleme siis küll, ega kõrtši jelleks tehtud.

P ü t t. Täied lambapääd!

N o g u. Samuneikka, ühkepuhku lambapääd!

L e p p. (tuleb kirjaga.) Loomulikult kirjutab kihelkonnakohus näituseks nõnda:

Mäemulgi wald on ülemale poole palwekirja saanud, et meie Kasši kõrts pahasti nende elukorra ja maja-

pidamise pääle peab mõjuma ja paluwad, et see kõrts saaks hoopis finni pandud. Teada on, et sellel teel kõrt-
fisiid kaotada wõidakse, aga enne nõutakse selle walla poolt
tõendusit, kus kõrts asub. Selle asja kohta nõuan teilt
woli- wõi- nõuufogu protokollit.

S. von Walde.

Rihelkonna-kohtuherra.

P ü t t. Nää, mis nemad aga wälja mõtlewad !

M e t s. Mäemulgi rahwas hakkawad meiega päris
jonni ajama.

M ä t a s. Kellele kõrts ialgi on faela jooksnud,
aga inimesed ise jooksewad kõrtsi.

R a a g. (hise lalles.) Kõrtsi-isand käskis teid kõifi
täna õhtul enese juurde tulla, lubas wäsiä ära tappa ja
juupäralist walmistada, kui teie kõrtsi finni ei pane.

P ü t t. Eh, eh, hee ! Nemad panewad meie kõrtsi
finni ?

M e t s. Eks meie ise ole mehed, et teised meie
kõrtsi walitsema hakkawad ?

N o g u. Samuneikka, ühkepuhku Mäemulgi rahwas
meie kõrtsi seljas. Kõrts on meile, kes wallaametis oleme,
wäga kajuulik. Ega igal mehel kodu kaajas ei ole, kust
jüdamefinnitust saada, ja wana kõrtsi-isand on ühkepuhku
oma nõuuga nagu teine käsi meil abiks.

P ü t t. See on täie-mehe jutt !

R a a g. Millal wallawanem ennegi lapsejuttu
on ajanud ?

P ü t t. Kõrts jääb endisel wiisil lahti.

M e t s. Muidugi !

L e p p. Loomulikult ! Näituseks wotan ma proto-
folli, et Kasji kõrts meile midagi kahju ei tee ; päälegi
täidab trahwiraha, mis kõrtsiiriu eest sisse tuleb, täht-
sast meie wallakasjat.

M e t s. See on õige ! Nemad tahawad meie sisse-
tuleku hallika finni toppida ?

P ü t t. Tehke aga protokool walmis !

M ä t a s. Protokool peab tubli saama, mille jar-
nast enne ei ole tehtud !

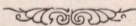
N o g u. Samuneikka, ei aita midagi, et Mäemulgi mehed sikulari populöri juurde saatsiwad.

L e p p. Loomulikult on ju meie Sild nende fikedar olnud.

N o g u. Samuneikka, kas tõesti?

L e p p. Loomulikult tõsi! (Sild tuleb hlsle. Lepp taha.)

Moh, aabitsataguja, täna pistad sa pää erilase=pejasse.

H e l j a s e t e n d u s.

E n d i s e d j a S i l d.

N o g u. Samuneikka, mis koolmeister jälle tahab saada? ühkepuhku tulete Teie meid siia segama.

P ü t t. Tõsi wallawanem, tõsi! (Henehes.) Tuleb meie aega wiitma, ei lase õigel ajal kõrpsi juurde minna.

L e p p. Loomulikult ei tohi wõõrad mitte wolikogu koosolekule sisse tormata.

S i l d. Wabandage mind, ma tulin wallawanema käsu pääle siia, et siit täna oma minewa-aasta palka kätte saada. Teiseks tahtsin mõnda kooli külge puutuwat asja wolikogule ette panna.

N o g u. Samuneikka, ühkepuhku Teie oma rahaga. Täna mul raha ei ole. ühkepuhku suured kulud, palju tegemist, ei saa aega wallast raha forjata.

S i l d. Kuu Teie seda raha siis wallast forjate?

L e p p. Loomulikult on firikufassjas auupalga=raha küll.

N o g u. Samuneikka, kas mina hakkam Teile raha tegema? Minge ise wallast forjama, katjuge, kas on hää! Nagu mina oleksin mõni kassameister? Raha ja raha, kust mina teda wõtan?

M e t s. Meie koolmeister läheb juba üsna ninakaks.

L e p p. Loomulikult, ta saab ju auupalka.

P ü t t. Et ta ole, meie peame teenima; wallawanem peab forjama, ja temal on wäsiwaew siit raha otjimas käia.

N o g u. Samuneikka, kas ta mõnikord on ilmajäänud?

M e t s. Minatargaks läheb ta küll.

K a a g. Kas teie seda alles esimest korda märkate?
(Läheb ära.)

N o g u. Samuneikka, mis Teie siis jälle tahtsite nõufoogule ette panna; ühkepuhku —

S i l d. Koolimaja on korratumas olekus ja kooli-
pidamiseks kõlbmata.

M e t s. Mis jutt see on?

N o g u. Samuneikka, uus koolimaja, ammu ma
ta ühkepuhku ehitada lastsin?

L e p p. Loomulikult tema tahab lossifid saada.

S i l d. Ahjud on lõhki ja lauad, mis wanast koo-
limajast toodi, lamavad ilma jalgadeta põrandal; seinat-
tahvliit ja kaartifid ei ole ollagi.

M e t s. Kas Teie mõni saks olete, et ise ahjupragu
jauega ei wõi finni määrada?

P ü t t. Ega Teil rendimaksmist ei ole.

M e t s. Ehk kas Teie toote koorma puid ahju?

M ä t a s. Kui tema puid tooma, renti maksuma ja
ahjusid tegema hakkab, kes siis meie lapsi koolitab?

L e p p. Mis tal näituseks jääb koolitada on?

M e t s. Kui nad ka sugu lugeda oskavad.

P ü t t. Ja meie risti-õpetust.

N o g u. Samuneikka, ja mõne lauluwiisi ka.

S i l d. Teie asi on koolimajade korraldamine ja
kooli ülespidamine, küll mina oma kohuse-täitmise piiri
tunnen.

L e p p. Loomulikult tunneme meie jälle oma wa-
litsufewõimu piiri. Näituseks peame meie täna oma
kooliasju põhjani läbikatsuma. Loomulikult kauplewad
mõisawalitsused ja taluperemehed Küünlapäewa ajal tu-
lewa aasta jaoks teenijad walmis, siis peame ka meie
näituseks enesele koolmeistri tulewa aasta jaoks ära kaup-
lema, sest et koolikoha saamise korral, mis maamõõt-
mise läbi wallale tarwitada anti, koolmeistriga uuesti
peame kauplema.

M ä t a s. Koolmeister ei ole ju meie sulane, ega mõisa moonamees.

N o g u. Samuneikka, eks meie maksja temale palka ja sellega on tema ühkepuhku meie teenija.

L e p p. Loomulikult on koolmeistri palk sada rubla, aga näitusüks on mõisa poolt antud koolikoht kahesaja rubla rendi alla määratud, selle järele peab koolmeister sada rubla aastas wallale tagasi maksma. Siis on meil koolimajade korraldamiseks raha küll, ja ülejäädawaga ostame üksford koha ära.

P ü t t. See on mehine jutt!

N o g u. Samuneikka, seda ei osanud meist keegi väljamõtelda.

M e t s. Meie kirjutaja on tubli mees, kes walla kasu ostab nõuda.

P ü t t. Teda on Jumal kohe meile juhatanud.

N o g u. Samuneikka, teda kauplesin ju mina siia ühkepuhku kirjutajaks.

M ä t a s. Olgu mis on, aga sada rubla on wähe.

P ü t t. Maksja sina rohkem! Waata kus mul rikas!

M e t s. Maksja ikka enne wallamaksud ära.

N o g u. Samuneikka, see on tõsi, et kirjutaja nõuu järele koolikoht ennast ise üksford ära ostab.

L e p p. Loomulikult.

S i l d. (Kepale.) Jah, isand luuletaja, nõnda edendatakse rahwaharidust.

L e p p. (Sillale.) Näitusüks lasse weel mu palitu pahempidi pöörata! Waadake, nüüd olen ma Teie rahakoti pahempidi pööranud.

P ü t t. Mis meie siin nõnda kaua aru peame; sada rubla ja asi on lõpetatud.

L e p p. Loomulikult tahtsin weel midagi rääkida. Näitusüks nõutakse, et kõik täiskaswanud walla-meesterahwad wallamaksu peawad maksma, aga meie koolmeister on sellest lahti. Kui soowite, siis wõite teda maksjate firja üles wõtta.

M e t s. Seda teeme!

P ü t t. Kas tal on rendimaksmist või teede
fillutamist?

M e t s. Glab nagu suure Jumala selja taga.

M ä t a s. See on ju häbitöö; teised wallawalit-
sused hakkavad meid niisuguste otsuste pärast naerma.

P ü t t. Karda aga fina! —

M e t s. Temal wiist rahakopikas sügeleb kotis?

L e p p. Loomulikult maksame koolmeistrile 6 rubla
õliraha; see on ka liig. Näituseks saan mina ainult
15 rubla õliraha, ja kui palju on minul õõseti tule-
walgel kirjutamist?

P ü t t. Koolmeistrile on kuus rubla õliraha liig palju.

M e t s. Kolmest rublast on temale küll!

S i l d. Koolikoht on mõisaherra poolt mulle mää-
ratud ja teie ei või minu palka vähendada. Minul on
oma ülemus, kes minu üle walwab, ja saja rublaga ma
teenida ei või.

N o g u. Samuneikka, sajust on küll.

M ä t a s. Olgu ometi sada kolmkümmend.

P ü t t. Mis sa mögad? Anname talle sada. (Läheb.)

L e p p. Loomulikult sada.

S i l d. Eune wanasti oli hakenrihti määruis ikka
kuuskümmend, aga nüüd lubatakse mulle ju sada; — ei
tea mis eest? (Läheb.)

L e p p. Loomulikult tema hakkab meid juba näi-
tuseks pilkama.

N o g u. Samuneikka, ega siin waidlemisekoht ei
ole. Kirjutaja, tehke protokoll walmis, siis on meie asi
täna ühkepuhku lõpetatud.

L e p p. Loomulikult hakkab ma protokollu tegema;
ärge keegi fangele minge, sest mulle on warsti allkir-
jast tarwis.

M e t s. Pütt läksgi juba kõrtsi juurde.

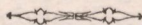
M ä t a s. Ma lähen, kutsun ta ära. (Läheb.)

L e p p. Loomulikult jõuan ma tööga walmis, aga
Pütt ja Mätas läksiwad minema.

M e t s. Ma lähen neile järele. (Läheb, Nogu ühes.)

L e p p. Näitufeks on protokoll walmis, aga nüüd on kõik ära kõrtsi läinud. (Hüüab.) Raag, mine kõrtsi juurde ja kutsu ametnikud ära! Protokollile on allkirju tarwis.

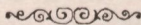
R a a g. (teistest toast.) Lähen filmapilk.

Wies etendus.

L e p p.

L e p p. (ükk.) Loomulikult sain ma nüüd koolmeistrile tubli müksu anda. Buutu weel näitufeks ühe auusa wallakirjutaja külge; lase weel palitu pahempidi pöörata, katsju weel silt selja pääle paigutada! Nüüd on sul enesel kewadel suled seljas, wõid iga tuule poole lennata. Tema lollu pähe on mõte tikkunud, minu Annakest omale wõita! Kui ma teda ka ialgi omale naeseks ei wõta, siis ometi oma auu pärast ei lase ma niisugusel ennast wõita! Mis maksawad siis weel luule ja salmikud ilmas, kui nad tütarlapse südant ühe luuletaja külge siduda ei suuda? Sild on uhke oma raha pääle, aga wõta weel? Nüüd on su rahahallika sooned jäädawalt kinni! — Küll on hull, ei tule ametnikud enam kõrtsist ära, ma pean ise neile järele minema! (Wõtab müksi ja hakkab minema; mehed tulewad uhke pääl vastu.)

Kuus etendus.

R o g u, L e p p, M e t s, M ä t a s ja P ü t t.

R o g u. Samuneikka, küll on wanal kõrtsi-isandal ühkepukku hää meel, et meie kõrtsi kinni ei pannud. Küll ta meile täna õhtu õige annab!

Lepp. Loomulikult, näituseks nüüd on protokoll walmis, tulge nimesid alla kirjutama.

Pütt. Küllap kirjutaja-isand kirjutawad minu eest, mina ei oska kirjutada.

Lepp. Siis teed näituseks kolm risti. Tule, hoia fulewarre otsast kinui! (Teewad ristisid.)

Mets. Mina ei oska ka kirjutada. Tehke minu eest niisamuti; sulg üksiti Teie käes.

Pütt. Mätas, mis sina weel ootad? Seni ajani olid ja meiega ühes nõuus, mis sul täna on?

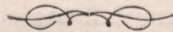
Mets. Näha on, et tema tahab wallawanemale wastu hakata.

Mätas. Mis ma nüüd wastu hakkam wõi hakka-mata (kirjutab,) aga meie peaksiime ifka ka teadma, et terwe wald meie pääle waatab.

Nogu. Samuneikka, meie waatame ühkepuhku walla pääle, aga mitte wald meie pääle. (Kirjutab.) Mina panen oma käe ka protokollu alla ja siis wõime ühkepuhku kõrtsi minna.

Lepp. Loomulikult. (Lühewqd.)

(Gesriie langeb.)

Meljas järk.

Esimene etendus.

Nogu, Lepp, Kungas, Wilu ja Karu istuwad kohtulana ümber, kus pääl endiste kohtute aegne kull seisab.

Kungas. Justament on meil täna keeruline asi seletada.

Nogu. Samuneikka, mis see siis nõnda keeruline on?

Lepp. Näituseks kaebas Metsa Juhani, et Tart-lase Mart tema sälu jalaluu olla katki löönud.

W i l u. Oh ja tuline kurjategija!

K a r u. Ise juba wanamees, aga teeb niisuguseid poisikesetükkisid.

N o g u. Ühkepuhku nõuab walla-ametnikkudelt õiguse tegemist, aga ise on samuneikka jalu sääreluu murdja.

W i l u. Eks see ole kõik wanast kurjast enesest!

K ü n g a s. Meie ei wõi enneaegu Marti hukka mõista; kuulame asja kenne üle.²⁰ Meie kohus on siin kulli ees inimestele õigust teha; sellepärast oleme ju wandunud.

N o g u. (iseenes.) Samuneikka — wandunud, asjaga wilumata. — Neid tarwis ühkepuhku õpetada. . . .

K a r u. Jah, õigust peame tegema!

N o g u. Samuneikka, teie olete weel ühkepuhku walla-ametis õppimata. Mets lubas kümme rubla mäksta ja saatis toobi wiina ja korni õlut siia. Samuneikka, see on ju wana asi, aga teie olete ühkepuhku alles algajad; esimene aasta.

K a a g. (tuleb hise.) Kuulge, Mets saatis Teile korni õlut ja toobi wiina, kuhu ma pean panema?

L e p p. Loomulikult too aga siia! (Kaag läheb.)

K ü n g a s. Justament, see ei ole ilus, wiina ja õlut kohtutuppa tuua.

N o g u. Samuneikka, waata, kui mina siin olen, siis ei ole teil midagi karta!

L e p p. Näituseks, mis meie endiste kohtumeeste ajal kõik ära tegime; nüüd nemad loomulikult kardawad!

K ü n g a s. Olgu siis minugi pärast, aga kui asi halwaks läheb?

N o g u. Samuneikka, waata, mina ühkepuhku wastutan.

K ü n g a s. Kuhu meie pudelik ja õllekorni paneme, et nad rahwale filma ei paista? (Kaag toob õllekorni ja wiinapudeli.)

L e p p. Küll mina neile näituseks koha muretjen. Ega siia esimist korda õlut sisse ei kanta.

N o g u. Samuneikka, kuluskigi üks hää klahw eila õhtuse jommitamise pääle ära. Ega wanal kõrtsi-isandal enam mõtetu ei ole, kui ta kord joonele saab. Selle hää meelega, et wolikogu kõrtsi finni ei pannud, tegi ta, samuneikka, liigud; ühkepuhku muud kui joo!

L e p p. Loomulikult teeme igauks tubli klahwi; siis paneme pudelid laua alla ja nihutame kohtuteki nii kaugele üle laua otša kuni põrandani, siis ei wõi näituseks keegi näha.

N o g u. Samuneikka, Mets saab täna õiguse. (Joob.)

R ü n g a s. (joob.) Metsa Juhani sälg on justament äragi furnud.

N o g u. Samuneikka, ja teie ei taha ühkepuhku weel temale õigust mõista?

K a r u. (Joob.) Wõi äragi furnud!

W i l u. (joob.) Eks see ole kõik wana-kurjast enesest!

L e p p. (joob ja warjab õllekorwi ära.) Soo! Näituseks, kes wõib ütelda, et siin pudelid on? Loomulikult nagu ema põues!

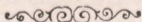
R ü n g a s. Justament ei keegi! Enne käisin ka wahest kohtumajas, aga kes seda teadis, mis laua all seisfis? Rahwas on justament juba koos, nüüd wõime kohtumõistmisega algada.

N o g u. Samuneikka, siis mina lähen ära õuue.

R ü n g a s. Justament täna jää siia! Jstu nurka pingi pääle ja kuula, siis wõid otsusetegemise juures meid aidata; asi on ju keeruline ja Tartlase Mart kange.

N o g u. ühkepuhku murrame ta kanguse. Samuneikka, kui ta kihelkonnakohtusse edasi kaebab, siis tahan ma sääl asja suusõnal ilufasti ära seletada. (Jstub teistest eemale, teised seawad rahad lintidega kaela.)

R ü n g a s. Kohtuteener, lasse Juhan Mets justament ette astuda. (Mets tuleb.)

T r i n e e t e n d u s .

M e t s ja e n d i s e d .

R ü n g a s. Justament räägi nüüd, kuidas sinu jälu sääreluu murdmisega lugu on!

M e t s. Wiieteistkümnne aasta eest, kui minu kadunud isa alles elas, sai üleotsja Jaak koha päält lahti ja see Tartumaa nõid tuli asemele.

L e p p. Loomulikult see on küll kõik õige, aga räägi näituseks oma jälu sääreluu murdmisest; nii pikka juttu ei mõi protokolli kirjutada.

R ü n g a s. Justament räägi lühemalt!

M e t s. Sündigu siis teie tahtmine. Tartlase Mardi ja minu isa wahel oli alati wihawaen, kuni minu isa surmani. (Kacu ja Wilu wahiwad kooletumalt õune. Wilu lööb Kacule külge: Maata, kui ilus hobune sõidab teed mööda.)

L e p p. Loomulikult pidid sina oma jälu sääreluu murdmisest rääkima?

M e t s. See tuleb kõik järgimööda. — Kuni minu isa surmani, siis hakkas ta mind kiusama.

R ü n g a s. Justament räägi oma jälu sääreluu murdmisest!

N o g u. Samuneikka ühkepühku, laske teda rääkida.

L e p p. Tema segab oma asja näituseks nõnda ära, et Tartlase Mart loomulikult õiguse saab.

M e t s. Kas kasat tõi siia toobi wiina ja korwi õlut?

N o g u. Samuneikka, tõi küll.

R ü n g a s. Justament tõi.

L e p p. Loomulikult tõi, aga räägi näituseks nõnda lühidalt, et warsti walmis saame; õlu tahab ju ära joodud saada.

M e t s. Minewal aastal leidsin ma ühel hommil, et wälja pääl, kus minu hobused söömas oliwad, fälg murtud sääreluuga lamas.

K a r u. Seda mõiswad ka oma hobused teha.

N o g u. Samuneikka, omad hobused nüüd raiuwad üksteist?

M e t s. Minu hobused oma jälgu ei raiu. — Ma rääkisin asjalugu Kilu Mihkli Wiiole, kes kohe ütles, et see Tartlase Marti wiinawaat on. Tema olla näinud, et Mart ühel hommikul wäljalt tulnud ja küla tiigi ääres oma käsi pesenud. — Kui minu isa ära suri, siis hakkas Tartlane mind kiusama. —

L e p p. Loomulikult ei ole rohkem tarwis rääkida! Näituseks, kas sul tunnistajaid on?

K ü n g a s. Kes on sinu tunnistajad.

M e t s. Ega muud ei ole, kui Kilu Mihkli Wiio on.

K ü n g a s. Kasat, lasse Tartlase Mart sisse tulla!

R a a g. (hüüab.) Tartlase Mart, tule kohtu ette! (Mart tuleb.)

K o l m a s e t e n d u s.

P ü t i s s e p p j a e n d i s e d.

P ü t i s s e p p. Kas siin om tu kotus, kon inemisi näägutedes? Kas te ei tiija, et mino nimi om Mart Pütissepp?

L e p p. Näituseks ei ole ka siin niisugune koht, kus nõndawiisi wõib käratseda.

P ü t i s s e p p. Kes siin tu pääkohtumees om?

K ü n g a s. Justament mina.

P ü t i s s e p p. A, kes tu mees om? (Näitab Leppa.)

K ü n g a s. Kas sina siis meie wallafirjutajat ei tunne?

P ü t i s s e p p. Siis pidagu firotaja oma suu ja firotagu!

R a a g. (ukse kõrwal seisles.) Tema tohib meie wallafirjutajale nõnda wiisi ütelda!

P ü t i s s e p p. Ah, siin on walla kasat ka üts kohtomõistja?

K ü n g a s. Suhan Mets kaebab, et sina oled minewal aastal tema jälu sääreluu katki murdnud ja jälg olla ära surnud.

P ü t i s s e p p. Egas ma mõni Rooma soldan ei ole, et ma sääreluid nakkasi murdma?

R ü n g a s. Kuidas sa tohid kohtupegli ees nõnda rääkida? Kas siin on naljategemise koht, wõi oleme meie justament karjapoisikesed siin koos? Kirjutaja, mõistke talle 3 rubla trahwi!

P ü t i s s e p p. Rae perra, siis firotaja esand ifs omgi siin tu kohtunõistja!

R ü n g a s. Justament ma tahtsin ütelda: kirjutage talle 3 rubla trahwi!

P ü t i s s e p p. Mink eest ma tu kolm ruublit mafsma pea?

M e t s. Waata, mina ütlen sulle, et sina oled minu jälu sääreluu katki murdnud.

P ü t i s s e p p. Kuis sina tihkad sääneft juttu mino pääle tetta?

M e t s. Sina jah! (Lööb rukkaga wostu londa; pudelikü kölisewad laua all.) Waata, Kilu Mihkli Wiio ütles.

L e p p. Näitufeks kohtulaua wastu ei tohi keegi käega lüüa!

R ü n g a s. Mets ja Pütisfepp, minge nüüd wälja, meie tahame Kilu Wiio justament üle kuulata.

M e t s. (keerab uhke päält tagasi.) Mina lasen weel toobi wiina ja korwi õlut tuua! Kasaf, mine järele, siin on raha!

N o g u. Samuneikka, sina saad ühkpeuhku õigufe.

R ü n g a s. Wõta, kasaf, minu hobune tallist ja too see korw õlut Saueangu kõrtstist; sääal on parem õlu — justament parem.

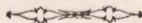
N o g u. Samuneikka, Kasfi wana isand wahest pahandab ühkpeuhku.

L e p p. Loomulikult ei ole wiga; kaugeft toomine on natufene toredam. Wõta, kasaf, minu kambrist kellad, pane hobusele kaela, siis on nägufam sõita. (Kaag läheb.)

W i l u. Ei tea, kui meie aga enesele selle wiifiga kellastid kaela ei pane?

N o g u. Samuneikka, mis teie kardate? Mina ühkpeuhku wastutan!

R ü n g a s. Lafeme nüüd Tartlase ja Wiio fisse tulla, paneme nad suud suu wastu, siis saame waremini walmis. (Nogu kuulub mõlemad fisse.)

Ueljas etendus.

Endised, Pütissepp ja Wiio.

K ü n g a s. Mis sina, Wiio, Metsa Juhani sälu sääreluu murdmisest tead rääkida?

W i i o. Wiieteistkümnne aasta eest, kui üleotsa Jaak koha päält lahti sai ja tartlased asemele tulivad. —

Lepp. (Künkale.) Lase ta räägib sälu sääreluu murdmisest.

K ü n g a s. Räägi justament sälu sääreluu murdmisest! Nii pikka juttu meie ei taha.

W i i o. Kui Metsa Juhani isa ära furi. —

K ü n g a s. Räägi justament mis küsitakse; muud lori meie ei taha! (Karu ja Wilu tukuwad. Wilu hõõrub pihu pääl tubakat, nuuskab ise ja annab Karule ka; — mõlemad aewastawad.)

W i i o. Mina tean, et Mart päris nõid on. Temal käib ka pisuhänna puuf warandust tassimas.

K a r u. (Nagu ärgates.) Wõi pisuhänna puuf!

W i l u. Et see ole kõik wana-furjast enesest!

W i i o. Minewal sügisel nägin oma silmaga, kui pisuhänd üle Mardi aida läks, nagu tuline pastel; sädemed aga paeladena taga.

W i l u. Kõik wana-furi ise!

K ü n g a s. Kas sälu sääreluu murdmisest midagi ei tea?

W i i o. Tean küll. Ma nägin minewal aastal, et Mart ühel hommikul Metsa krundi poolt tuli ja karjatiigis oma käsi loputas.

Lepp. (Künkale.) Küsi, mis Mart selle pääle kostab!

K ü n g a s. Mis sa, Mart, selle tunnistuse pääle kostad?

P ü t i s s e p p. Sääratse andsaka nalja pääle ei ole mul midagi kosta. Ma pane seda immes, et siin täwwe mehe ja weel päälegi kohtumehe, säänest külanaiсте lorri kullewa, mida mede man karjalatse ka enam ei usu. Üte hommoku ma käwe küll oma hobest kablaga nurme pääle wiima, kabel oll porine, tegi mo käe porises, ja ma mõsi neid tiigi man, kui Wiio oma õhwa ussaiast karjuse manu aie. (Wilu ja Karu nuuskawad jälle tubakat.)

K ü n g a s. Minge wälja, meie hakkame otsust tegema. (Lähewad.)

Wies etendus.

Endised ilma Wio ja Pütissepata.

L e p p. Loomulikult on aga Tartlase Mart elukas, hoia aga, et näituseks ninasse ei karga! Zoome selle pa-handuse pääle karakas wiina ja pudel õlut. (Mõtad pudelid wälja.)

N o g u. Samuneikka, uus jagu tuleb warsti järele.

K ü n g a s. Niisuguse kangekaelsuse eest peab ta Metsa jälle jääreluu wälja maksma!

N o g u. (joo.) Samuneikka, ta peab terve jälle wälja maksma.

K a r u j a W i l u. (Joowad.) Muidugi peab wälja maksma!

M e t s. (hise tülles.) Mõistke aga jälg 40 rubla maksma; ma teen kõrtsi juures pärast hääd liigud!

K a r u. Kuulake, kellad helisewad, wist kasak tuleb juba õllega!

L e p p. Loomulikult anname wanale jaole tublisti pihhta! Mets, joo! Raha ruleb!

W i o. (hüüab ukse tagant.) Kihelkonna-kohus tuleb! (Kõik kargawad lina ümbert üles.)

L e p p. Loomulikult kihelkonna-kohus!

K ü n g a s. Justament kihelkonna-kohus!

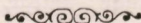
N o g u. ühkepuhku kohus!

K ü n g a s. Korw — pudelid! (Peidab lina alla.)

L e p p. Klaasid näituseks siia. (Paneb teki alla kulli kõrwale.)

W i l u. Wiinapudel! — (paneb seinä äärde.)

(Kohtherra von Walde ja kirjutaja Nõges astuwad sisse, fees olijad kumardawad ja teretawad.)

Kuues etendus.

Endised, kohtuherra von Walde ja Nõges.

von Walde. (tõmbab ninasse õhku.) Kas täna oled kohtupeif?

Kõif sees olejad (kumardavad.) Jah — auus — kõrge kohus!

von Walde (kafukat seljast ära wõttes.) Mis siin lõhnab nagu kõrtsis? (Lühkab kafukahõlmaga wiinapudeli ümber, millest wiin pörandale jookseb.) So, so, soo! Mis see on? Wiinapudel — so, so soo!

Küngaš. (iseeneses.) Justament pudel!

Wilu. (iseeneses.) Oh meie õnnetumad!

von Walde. (läheb laua juurde.) Ja kohtulaud on märg nagu kõrtilett. Ja mis siin on? (Tõstab kulli juurest teki üles, kus klaasid seisawad.) So, so, soo! Ja mis need on? (Kargab wihafelt laua äärest tooli päält üles, mille juures jalg kõlisedes õllekorni külge puutub.) Ja tõstab teki ääre üles. Mis siin on?

Mogu. (iseeneses.) ühkepuhtu pudelid!

Wilu. (iseeneses.) Müüd on kellad meie eneste kaelas.

von Walde. Mis maja see on? (Wihafemaks minnes.) Mis maja see on? Ma küsin weel kord: Mis maja see on? Kas see mõni kõrts on?

Küngaš. Auus — auus kohus, kohus — see on justament kohtumaja.

von Walde. Ja mis mees sina oled?

Küngaš. Kõrge — kõrgem kohus, mina olen pääkohtumees.

von Walde. (Lepa poole.) Ja sina?

Lep. Auustatud — auustatud, loomulikult kirjutaja.

von Walde. (Karu ja Wilu poole.) Ja teie kahekesi?

Wilu ja Karu. Auustatud — auustatud herra, oleme kohtu kõrwanehed.

von Walde. (Metsale.) Ja sina?

Mets. Mina, auus kohus, olen walla wolimees.

Küngaš. (iseeneses.) Justament kus on lugu!

von Walde. (Nogule.) Mina uskus sinu tubli mees olema, aga sina kolmat aega wallawanem olema ja

laskma kohtumajast forts tegema. Keif ühesugused joodikud; küll ma teid keifi õpetama! Minu kirjutaja istuma siia laua juurde ja kirjutama, mis mina ütlesin. (Nõges täidab käsku; von Walde käib mõnda tuba ja ütles ette:)
 Täna, 20. jõulukuul peifal sõitis mina Unipuu kohtumajas kohtu rewideerimas ja leidis kohtumaja asemel forts ees. Kohtupeifal ja mõistmise ajal oliwad pudel seinä ääres wiinaga, klaasid kohtulaua peal ja olleform laua all, ja kohtumoistjad iseennast ära joonud. Soo! Nüüd tuleb rewideerimine; tooge protokolliraamat siia.

L e p p. (iseenes.) Deh — protokolliraamat! Ei tea kus see ongi? (Kakab nurgast otkma.)

v o n W a l d e. Kas nõnda täidetama minu käst ja peetama raamatuid ordnungis?

L e p p. (tuleb wärisedes raamatuga.) Zoomulifult, siin on protokolliraamat.

v o n W a l d e. (loeb.) Siin olema oktobrikuus wiimased protokollid sisse kirjutatud — kas pärast seda ei ole kohtupeif olnud?

K ü n g a s. Kõrgem kohus, meil on iga kahe nädala järele kohut peetud.

v o n W a l d e. (ligedalt.) Kus siis kirjutama protokoll?

L e p p. Reed on näituseks, auus kohus, minu klade sisse mustalt üles märgitud; pärast kirjutatud nad raamatusse.

v o n W a l d e. Mina saama sind kirjutajaks õpetama! Minu kirjutaja kirjutab edasi: Mina leidis kirjad ja kohturaamatud maas nurgas, porandal peal; kohus moistma protokoll tegemata. Mina moistab Unipuu walla kohtumehed ja laisk kirjutaja senni kauaks lahti, kui ülema kohtu poolt kinnitus tulema, kuhu mina, asjalugu kaebama.

K ü n g a s. (iseenes.) Justament lahti!

L e p p. (iseenes.) Zoomulifult lahti!

W i l u j a K a r u. Veel suurema kohtu alla!

N o g u. (iseenes.) Samuneikka, nüüd tulewad ühkepuhku minu raamatud ja kassa!

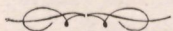
v o n W a l d e. Minu kirjutaja korjama kõik kohturaamatud ja kassakirjad kokku ja tooma ühes ära. Mina ei woib fortshaisu sees rewideerima.

M e t s (tuleb poolnagemata wälja ja räägib ukse juures.) Paganapäralt, panivad minu õlle ja wiina nahka; ei õigust ega midagi!

v o n W a l d e. Nüüd kohtupeamees wotma olseform sülle. (Üidab käsku.) Korwamehed wotma tühjad pudelid ja klaasid, (wõtawad.) ja kirjutaja wotku wiinapudel porandalt. (Wõtab.) Nüüd panema ametimärgid siia laua peale ja siis — marsch uksest wälja! (läkewad.)

P ü t t i s s e p. (ukse kõrwalt.) Rae, meie kohtomeestele antu auutähe — tassiwä nii et sääreluu kõwera. Wot nüüd warja sääreluu!

(Gesriite langeb.)

Wiies järk.

Näitepaik jälle wana Nogu majas.

Raks meest kannawad majakraami oksjoni jaoks suurde tuppä. Kapid, toolid ja puuriistad on näha. Rahwas kogub teise seina äärde. Paremal pool seisawad Schild, Pütt, Mets, Mätas ja Rüngas ning räägiwad, Negamööda koguwad kõik endised tegelased rahwa sekka.

Esimene etendus.

Sild, Pütt, Mets, Mätas ja Rüngas.

M e t s. Waata nüüd kolmat aega wallawanem, ole weel uhke ja suureline — nüüd on oksjon kaelas!

R ü n g a s. Justament wõib igale mehele niisugune õnnetus kaela langeda. Teise õnnetuse üle ei maksa igakord rõõmustada.

M e t s. No mina seda ei kardä! Mul on raha küll! Sina pääsejid ainult kohtumehe-ametist lahti saamisega, aga wana Jaak? Waata nüüd kolmat aega wallawanem!

S i l d. Kui õnnetus inimesele tahab tulla, siis tuleb ta nagu uksest ja aknast.

P ü t t. Eh, eh, hee! Meie koolmeistril on ikka kõige rohkem tarvis äiataati kahetseda! Eile õhtul kõrtfiist tulles on wana Jaak oma käeluu ka katki murdnud.

M ä t a s. Kuidas see ometi wõis juhtuda! Tema wõis igamehega päewad otja kofku juua, aga ostas mõõtu pidada.

R ü n g a s. Ega wanal kõrtfi-isandal aru pääs ei ole, kui ta andma hakkab.

M e t s. Eks omal ole ikka kõige rohkem süüdi — kes käskis teda nina põhja pista?

M ä t a s. Sina aga räägid? Mis ta siis niisuguse südamewaluga peab tegema?

S i l d. Eks ta ole, — õnnetusesse langenud inimesed tungiwad ikka sügawamale õnnetuse sisse, nagu tuikesed põlewasse majasse. — Nagu ise teate, ei oleks mul kohane seda rääkida, aga meie wõiksime Jaaku täna pisut aidata.

M e t s. Mis ja weel ei taha? Ega see Jumala wits ei ole, mille all ta kannatab! Tema on ameti-ajal teistele inimestele küllalt wett silma jätnud. Eks mõisa aita teda nüüd, kelle käsu pääle ta waeseid inimesi kohtade päält ja saunadest wälja loopis.

S i l d. Ürge suurustage ühtegi! — Teie salwedes on waeste inimeste filmawett ka küllalt!

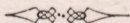
M e t s. Ega mina Teid keela, — fraam fantafse fita wälja, — makske Nogu wõlg ära, Teil on raha küll!

P ü t t. Wäimees peaks seda tegema.

S i l d. Mina ei ole weel praegu kellegi wäimees.

R ü n g a s. Ei tea kus see kirjutaja wõrukael nüüd peaks elama, kes Jaagule ja ka meile selle hoobi andis?

S i l d. Eks ta mängi kusagil linnas nurga-advokati ja peta teisi inimesi, nagu lahtilastud joodikud kirjutajad kõif teewad. (Kihelkonna-kohtu kirjutaja Rõges ja teised inimesed, kelle seas ka Pütissepp, tulewad sisse; Mätas, Wilu ja Wiio tulewad ka.)

T e i n e e t e n d u s .

E n d i s e d j a t u l e j a d .

N õ g e s . Tänaſel päewal müüdasſe wõlgadesſe langenud endiſe wallawanema Jaak Nogu liifur warandus, nagu hobused, lehmad ja kõik majakraam, enam-pakkumise teel ära. Kihelkonna-kohus ſaatis mind oksjoni pidama. Loomad ja hobused on talli juures, kus neid igauks wõib järele waadata.

P ü t i s ſ e p p . Tõpra ja hobese omma meil egal mehel tuttawa, mes neid weel kaeda.

N õ g e s . Rutsuge peremees ka müümise juurde!

M e t s . Ta on haige. Eile olla ta kõrtsiſt tulles käeluu katki murdnud. (Nogu ja Leenu tulewad teisest ukseſt. Nogu on käsi käterätikuga kaelas.

N o g u . (iſeenes.) Samuneikka, Tartlaſe Mart ka teiſte ſeas. Ühkepuhku — noh, fuhu tema jääb?

L e e n u . Waata, wanamees, waata! Kas ma ſeda ſulle tuhatford ei ütelnud, et ſina meid kõiki oma hullamisega õnnetuſe ſiſſe tõukad, — aga kes naeſe juttu uskus? Iſe oled ſa ſant ja warandus lähed täna haamri alla. Kus on ſu kõrtsiſõbrad ja kallid kirjutaja nüüd? (Antab.)

N o g u . Samuneikka, ühkepuhku, kallid wanamoor, ära enam ſeda meelde tuleta!

P ü t i s ſ e p p . Kui suur tu wõlg om, minik eest wana wallawanemba kraam wällä pakutas?

N õ g e s . Mõisoga on Jaak Nogu 200 rubla renti wõlga ja wallakassas puuduwad 200 rubla, mis hooletuma ametipidamise läbi wallaſt ſiſſenõudmata jätud, ehk omawoliliſelt ära tarwitatud.

M e t s . (iſeenes.) Waat nõua mõiſa kaſu — wiſka weel inimeſi kohtadeſt wälja!

P ü t t . (iſeenes.) Waata nüüd, millal Nogu Jaak wiimati renti maksis? Ega mõiſa kellelegi fingi!

N õ g e s . Raamatupidamine leiti wiimasel rewideerimisel nii korratuſ olekus, et puuduwa ſumma kadumift milgi wiisil korraldada ei ſaa.

N o g u. Samuneikka, waata, selle müksu andis mulle kirjutaja Lepp.

L e e n u. Seda ütlesin ma sulle ammugi, aga kes minu juttu kuulda wöttis? Lepp oli sulle nõnda kallis, nagu warblasele küpsenud kirj.

N õ g e s. Oksjon on alganud. Kõige päält tuleb lauf ruun pakkumise alla. 60 rubla on hinnatud — kes pakub?

M e t s. Seitsekümmend rubla.

N õ g e s. Seitsekümmend rubla on pakutud. Esimeseks. — Seitsekümmend rubla on pakutud. Teiseks — ja —

P ü t i s s e p p. Mina pakun katesakümmend ruublilt.

N õ g e s. Kolmandamaks. (Kõõb haameiga.) Hobune on Pütissepä oma.

N o g u. Samuneikka, nüüd läks mu kallis koha-pidaja minu weriwaenlase kätte.

N õ g e s. Nüüd tuleb must täkk pakkumisele, mis 95 rubla alla on hinnatud. Kes pakub?

M e t s. Wiis rubla juures!

P ü t i s s e p p. Mina pane veel wiis ruublilt manu.

N õ g e s. 105 rubla on pakutud, — esimeseks. 105 rubla on pakutud — teiseks.

M e t s. Wiis rubla juures!

P ü t i s s e p p. Mina tsuska veel 10 ruublilt manu!

M e t s. Wõta, wõta, kui sul nõnda palju raha on!

N õ g e s. 120 rubla on pakutud. Kes pakub? Kolmandamaks. (Kõõb.) Ka täkk on Pütissepä oma.

N o g u. Samuneikka, ta tahab wist meie koha ka ära wõtta.

L e e n u (kõõb Jaagule külge.) Tema räägib veel koha-pidamisest! Mis koha saant veel peab?

N õ g e s. Nüüd tuleb fõrd lehmade kätte. Punane küüt lehm, hinnatud 35 rubla. Kes pakub?

P ü t t. Rubla juures!

P ü t i s s e p p. (Sillale.) Rae nüüd perra, et sa tõistele ei lase minna.

N õ g e s. 36 rubla on pakutud. Kes pakub? Esimeseks. — 36 rubla on pakutud — teiseks. —

M ä t a s. 4 rubla juures!

N õ g e s. 40 rubla on pakutud, teiseks ja —

S i l d. 5 rubla juures!

N õ g e s. 45 rubla on pakutud teiseks — ja —
kolmandaks. (Lõob.) Sild on lehma omanik.

N õ g e s. Nüüd tuleb kirju härg, hinnatud 60
rubla. Kes pakub?

R ü n g a s. (Metsale.) Ole kärke, et teiste kätte ei
lähe! Küll sa niisugusele loomale mõisates koha leiad.

M e t s. 10 rubla juures!

N õ g e s. 70 rubla pakutud, esimeseks. Kes pakub?

P ü t i s s e p p. Mina tsuska wiis weel manu!

M e t s. 5 rubla juures!

N õ g e s. 80 rubla on pakutud, teiseks ja —

S i l d. 1 rubla juures!

M e t s. 2 rubla juures!

N õ g e s. 83 rubla on pakutud teiseks ja —

M e t s. Lööge ära!

S i l d. 2 rubla juures.

N õ g e s. Kolmandamaks (lõob.)

M e t s. Mis Teie nii ruttu lõite, meie oleksime
selle härja saja rublani ajanud?

N õ g e s. Siis on weel paar mullikat 60 rubla
alla hinnatud. Müüme paarikaupa, siis saame rutemini
walmis. Kes pakub?

M e t s. 5 rubla juures!

N õ g e s. 65 rubla on pakutud, esimeseks. . . .

N õ g e s. 65 rubla on pakutud, teiseks. —

S i l d. 5 rubla juures!

M e t s. Wõta, wõta, mina niisuguseid nãrusid
ei tahagi!

N õ g e s. 70 rubla on pakutud, kolmandamaks —
Soo, nüüd on nõutaw summa kães. — Sarmloomad lãkfi-
wad Sillale ja hobused Pütissepale. Tulge nüüd raha
maksma!

L e e n u (põhib hõmi.) Oh mina õnnetu naene!
Kuidas mina loomi kaswatastin ja waewa nägin, ja nüüd
tuleb teine inimene kütteid sarwi panema! (Anna tuleb juurde.)

A n n a. Mis ja teiste inimeste ees nutad? Tule,
lãheme ära teisi tupp!

Leenu. Siua oled imeline inimene! Miks ma ei peaks nutma? Natukesse aja pärast on laut tühi. Sa lootsid Sillast ei tea mis, ja waata nüüd!

Anna. Ära nüüd tühja räägi, tule ise ja kutsu isa ka ära! Mis teie, ja veel tema oma haige käega, rahwanaeruks siin seisate. (Lähewad kolmekesti ära.)

Pütisjapp. (Väheh Nõgese juurde.) Siin on tu tats jada ruublit; wastse raha nigu wikerkaari. (Paneb tats sajarublast laua pääle.)

Pütt. Waata kus raha seisab?

Wio. Eks ole tõsi, mis ma rääkisin, et Tartlase Mardil pisuhänna puuf käib?

Wilu. Eks see ole kõik wana-kurjast enesest!

Mets. See ka mõni raha, mille üle inimestel maksab imestada; oleks ometi paar tuhat, siis mõiks rääkida! (Sild hakkab maksma.)

Sild. Siin on ka minu faksjada rubla; kõik 25 rublalised.

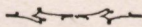
Pütt. Waadake, eks see ole kõik meie werewaem, mis meie temale oleme maksnud!

Mets. Noh hullu, ilma rendita koht käes, ja maksa veel õliraha juurde!

Pütt. Lepal oli täitsa õigus, kui ta nõudis, et foolmeister 100 rubla peaks renti maksma, aga kas õpetaja ja herra seda lubasiwad?

Mätta. Koolmeister on ifka mees, aga Lepp hulgub ehk tänagi, saapalamad jalas, kusagil mööda kõrtisijid.

Nõges. Oksjon on lõpetatud, nüüd mõite koju minema hakata. (Nõges lähew ise ja rahwas lahtuwad ära. Sild ja Pütisjapp jääwad paigale)

Kolmas etendus.

Pütisjapp ja Sild.

Pütisjapp. ütlege nüüd, kuis meie oma asjuga kõige edimält peame pääle nakkama?

Sild. Mis muud, kui kutsume wana Jaagu ja Leenu siia ja awaldame neile julgelt, mis ette wõtta tahame.

Pütisfep. Kõige päält peama nemä tiidma, kuis nende kotuse-pidamisega läheb, küll neide südame siis lämmas lääwa. (Keenu tuleb.)

Leenu. Noh, mis nõuu teie weel peate? Kas tahate täna juba meie lehmalauda ja hobusetalli tüh-
jaks jätta?

Sild. Kutsuge wana peremees ka siia, siis tahame oma nõuu teile awaldada.

Leenu. Tema süda ei kannata teid näha.

Pütisfep. Hõigake, küll ta ehk tuleb!

Leenu. Juba ta tulebgi. (Nogu tuleb.)

Nogu. Samuneikka, minu weriwaenlased, nüüd olete mu puupaljaks rööwinud!

Sild. Urge kurjustage ühtegi. Meie peame teiega see furd hoopis teist nõuu.

Pütisfep. Meie jätame oma ostetu eläja Teie kätte. Ma ole ka baroni man asja nii käändnu, et Teie weel kotuse pääle wõite jäia. Teie olete efi nüüd haige, ent Teie poig^uwõib talo pidada. Meie jääme Eillaga baroni man wõõlmõldris ja Teie ei wõi neid loomi ilma meie lubalda müwwa ega faubelda. (Anna tuleb hse.)

Nogu. Samuneikka, nüüd tahate mind weel üh-
kepuhku kiusama tulla! Eks teie ole mul kõige ameti-
aja sees põigiti ees olnud?

Sild. See on tõsi, et meie Pütisfepaga Teid weel koha pääle tahame jätta, aga Teie jääte ainult meie was-
tutamisega siia.

Anna. (Keenule.) Waata, ema, ma teadfin juba enne, mis nõuu Pütisfepal ja Sillal oli, aga ma ei taht-
nud seda ütelda, sest et ija neid mõlemaid põlgab; Siisa teadis seda ka!

Leenu. Kas see aga küll tõsi on?

Nogu. Samuneikka, ma ei jaa sellest aru. See on wist ühkepuhku pilkamine? (Pütisfep läheb teise lupp.)

Sild. (Wõtab Anna käe kõrwale ja jääb wanade ette
seisma.) Armsjad wanemad! Ma tean, et teie mõlemad
mind waremalt põlgasite ja ehk weelgi põlgate, aga mina
armastan teie tütart ja tema armastab mind ka; selle-

pärast oleme Pütissepaga mõisas asja nõnda toimetanud, et teie koha pääle jääte. Nüüd tahan ma Annat enesele abikaasaks ja teid oma wanemateks wõtta, et teid wanal päiwil lapse-wiisil aidata. Meie palume teie käest luba ja oma ühendusele wanemate õnnistust.

Anna. Meie palume.

Leenu. Kallis poeg! Ma ei tundnud waremalt Teie hääd südant.

Logu. Samuneikka, seda tegi kõik kirjutaja Lepp. Aga miks pärast tahab nüüd Tartlase Mart mind aidata?

Leenu. Kulla wanamees, miks ja weel Marti sõimad? Ta on ju kuldawäärt mees!

Sild. Seda saate warsti näha, miks Pütissepp teid aitab. (Pütissepp ja Liisa tulewad käskües.)

Meljas edendus.

Endised, Pütis sepp ja Liisa.

Pütis sepp. Ka mina, kui wanapois, ole ütfinda sest elost ära tüdinu ja ihka hendale külle peesütajat. Siist majast ole ma ta löidnu, ja et temal hendal wanembid ei ole, siis olete teie wanembite asemel. Meie oleme Liisaga esi kokku lepnu ja palleme nüüd teie õnnistamist.

Liisa. Meie palume. (Logu ja Leenu waatawad üks teise otsa.)

Anna. Küll oled aga fina imeline inimene, et sa mulle jeda waremini ei rääkinud!

Leenu. Oh teie kallid inimesed — päästjad — wäimehed — lapsed, — Jumala õnnistus olgu teiega! (Pühik põllega flmi.)

Logu. Samuneikka, mina õnnetu isa, kes ühkepuhku nõnda olen elanud, et nüüd enam käsi ei ole, mida oma laste õnnistamiseks üles tõsta! Andke mulle ühkepuhku andeks, mis ma teile olen paha teinud!

Cesriie langeb.

Lõpp.

Hind 40 kop.

